

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ

Документу державного планування :

«Внесення змін до генерального плану села Яблуниця, суміщеного з детальним планом території в межах розміщення земельної ділянки кадастровий номер 2611093001:16:004:0472 площею 0,1789 га, з метою зміни цільового призначення землі із земель для будівництва та обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд в землі для будівництва та обслуговування об'єктів рекреаційного призначення, з метою визначення містобудівних умов та обмежень по вул. Горішків в с. Яблуниця Надвірнянського району Івано-Франківської області»

Розділ "Охорона навколишнього природного середовища"
ПРОЕКТ

Виконавець

ФОП БОЙКО О.Ю. Свідоцтво про державну реєстрацію № 20740000000009347 від 19.03.2007

04111, м. Київ, вул. Д. Щербаківського, 53В/ 22.

Тел. : 044 338 9370

Email : office@juliesdata.com

Аналіз наданих даних виконується в геоінформаційних системах QGIS, SAGA за допомогою інструментів бази даних містобудівного кадастру QGISgp © Yuliia Maksymova 2019 - 2021

juliesdata.com

facebook.com/juliesdata

[twitter @juliesdata](https://twitter.com/juliesdata)

Даний твір є об'єктом авторських прав. © Юлія Максимова, Олексій Бойко.

Поширення та цитування можливе лише за умови посилання на першоджерело.

КИЇВ-2024

АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ

Керівник, спеціаліст із CEO
та геоінформаційних
систем _____
О.Ю.

Бойко

Свідоцтво про підвищення кваліфікації Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління № 25-01 від 31 березня 2021р.

Інженер-геоінформатик,
спеціаліст із CEO,
К.Т.Н. _____

Максимова Ю.С.

Свідоцтво про підвищення кваліфікації Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління № 25-03 від 31 березня 2021р.

Географ-геоеколог,
кандидат географічних
наук _____

Купач Т.Г.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	6
1.1. Зміст та основні цілі ДДП	6
1.2. Узгодженість ДДП із цілями документів вищого рівня	8
2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ	9
2.1. Статистична інформація щодо території, на яку поширюється дія Детального плану.	9
2.1.2. Викиди парникових газів	14
2.1.3. Прогнозовані зміни клімату, якщо документ не буде затверджено	15
2.1.4. Стан здоров'я	16
2.1.5. Прогнозовані зміни стану здоров'я населення, якщо документ не буде затверджено	18
2.1.6. Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря	18
2.1.7. Стан радіаційного забруднення атмосферного повітря	20
2.1.8. Прогнозовані зміни у динаміці та структурі викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря	20
2.1.9. Характеристика водних ресурсів	20
2.2. Водні об'єкти та стан водойм	21
2.2.1. Прогнозовані зміни стану водойм	24
2.1.5. Стан земельних ресурсів	25
2.1.5.1. Прогнозовані зміни стану земельних ресурсів	28
2.1.6. Сучасний стан природно-заповідного фонду та рекреації	29
2.1.6.1. Сучасний стан туризму	29
2.1.6.2. Природно-заповідний фонд	29
2.1.6.3. Смарагдова мережа	30
2.1.6.4. Локальна екомережа	31
2.1.6.5. Прогнозовані зміни стану природно-заповідного фонду та інших рекреаційних територій	32
2.1.7. Поточний стан рослинного покриву – біотопів	32
2.2. Основні екологічні проблеми території	32
2.3. Чинники негативного впливу на довкілля	33
2.3.1. Акустичне забруднення	33
2.3.2. Прогнозовані зміни стану довкілля зі сторони шумового забруднення, якщо документ не буде затверджено	34
2.3.3. Забруднення атмосферного повітря	34
2.3.4. Прогнозовані зміни стану атмосферного повітря, якщо документ не буде затверджено	34
2.3.5. Електромагнітне забруднення	34
2.3.6. Прогнозовані зміни стану довкілля від впливу електромагнітного забруднення, якщо документ не буде затверджено	34
2.3.7. Перенесення забруднюючих речовин із дощовими водами	34
2.3.8. Прогнозовані зміни стану довкілля від забруднення ґрунтів і поверхневих вод чинниками, зазначеними в (2.3.7) якщо документ не буде затверджено	35
2.3.9. Проблеми поводження з відходами	35
2.3.10. Деградація ґрунтів через водну та вітрову ерозію	35

2.4. Характеристика поточного стану історико-культурного фонду	36
2.5. Аналіз сильних та слабких сторін, можливостей та загроз, що стосуються перспектив розвитку населеного пункту. (TOWS аналіз)	36
2.6. Підсумки розділу 2	37
3 ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)	37
3.1. Акустичне забруднення	38
3.2. Забруднення атмосферного повітря	38
3.3. Забруднення ґрунтів і поверхневих вод із міграцією шкідливих речовин із дощовими водами	39
3.4. Електромагнітне забруднення	39
3.5. Проблеми поводження з відходами	39
3.6. Вплив на об'єкти рекреації поза межами розроблення ДДП	39
3.7. Підсумки	39
4. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)	41
4.1. Основні екологічні проблеми	41
4.2. Результати розгляду заяви про обсяг СЕО	43
4.3. Інформація про обговорення Звіту про стратегічну екологічну оцінку	43
5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	43
5.1. Міжнародні зобов'язання	43
5.2. Національні зобов'язання	44
5.3. Процедура ОВД	45
6. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ	46
6.1. Акустичне забруднення	48
6.2. Забруднення атмосферного повітря	48
6.3. Тиск на водні об'єкти від проектних рішень	49
6.4. Можливе забруднення ґрунтів	50
6.5. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення від дії чинників, описаних в пп 6.1-6.4	51
6.6. Електромагнітне забруднення	52
6.7. Оцінка озеленення в межах території розроблення ДДП	52
6.8. Постійними наслідками реалізації проектних рішень	52
6.9. Вплив на природно-заповідний фонд	52
6.10. Зміни історико-культурного фонду	53
6.11. Поводження з відходами	53
6.12. Підсумки розділу	53
6.13. Альтернативні варіанти розвитку території	55

7. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЮТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	56
7.1. Заходи щодо зменшення впливу забруднення атмосферного повітря	56
7.2. Заходи щодо зменшення впливу шумового забруднення	56
7.3. Заходи щодо зменшення впливу електромагнітного забруднення	57
7.4. Заходи щодо зменшення забруднення ґрунтів, поверхневих та підземних вод	57
7.5. Заходи щодо зменшення негативних чинників на біорізноманіття	58
7.6. Заходи щодо зменшення впливу негативних чинників на здоров'я людини	58
7.7. Екологічні політики, що сприятимуть збільшенню біорізноманіття та сталому розвитку	58
8. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ) ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ	58
8.1. Вихідні дані для виконання оцінки	58
8.2. Використані інструменти та методики	59
8.3. Планувальні альтернативи	60
8.4. Фактори, які не було враховано під час підготовки звіту	60
9. УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ) ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ СТРАТЕГІЧНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОЦІНКИ	60
10. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ	61
10.1. Вибір екологічних показників	61
10.2. Заходи щодо моніторингу впливу забруднення атмосферного повітря	61
10.3. Заходи щодо моніторингу шумового забруднення	62
10.4. Заходи щодо моніторингу електромагнітного забруднення	62
10.5. Заходи щодо моніторингу забруднення поверхневих вод	62
10.6. Заходи щодо моніторингу впливу негативних чинників на здоров'я людини	62
10.7. Заходи щодо моніторингу забруднення відходами	62
10.8. Місця для відбору проб	62
10.9. Обробка даних	63
10.10. Моніторинг виконання документу державного планування за статистичними показниками	64
10.11. Додаткова інформація щодо моніторингу довкілля	65
11. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)	66
12. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЦЬОЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ	66

ВСТУП

Замовником ДДП «Внесення змін до генерального плану села Яблуниця, суміщеного з детальним планом території в межах розміщення земельної ділянки кадастровий номер 2611093001:16:004:0472 площею 0,1789 га, з метою зміни цільового призначення землі із земель для будівництва та обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд в землі для будівництва та обслуговування об'єктів рекреаційного призначення, з метою визначення містобудівних умов та обмежень по вул. Горішків в с. Яблуниця Надвірнянського району Івано-Франківської області» (надалі - ДДП) є Поляницька сільська рада Надвірнянського району Івано-Франківської області, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, село Поляниця.

Виконавець – ФОП Климко Михайло Михайлович, Україна, 78455, Івано-Франківська обл., селище міського типу Ланчин, Надвірнянський район, вулиця Низова, будинок 44 А.

Виконавець стратегічної екологічної оцінки документу державного планування — ФОП Бойко О.Ю. (04111, м. Київ, вул. Щербаківського, 53в), в особах відповідальних осіб Бойка О.Ю., Максимової Ю.С.

1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

1.1. Зміст та основні цілі ДДП

Детальний план є містобудівною документацією місцевого рівня, яка призначена для обґрунтування довгострокової стратегії планування, забудови та іншого використання території, на якій реалізуються повноваження Поляницької сільської ради Надвірнянського району Івано-Франківської області.

Відповідно до ст. 2 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» документація державного планування підлягає стратегічній екологічній оцінці в порядку, встановленому Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку».

Детальний план території розробляється та затверджується в інтересах відповідної територіальної громади з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів та визначає основні принципи і напрямки планувальної організації та функціонального призначення території, формування системи громадського обслуговування населення, організації інженерно-транспортної інфраструктури, інженерної підготовки території.

Внесення змін до генерального плану розробляється з метою визначення планувальної організації та функціонального призначення, просторової композиції та параметрів забудови частини території населеного пункту призначеної для комплексної забудови.

Внесення змін до генерального плану населеного пункту визначає:

- принципи планувально-просторової організації забудови;
- лінії регулювання забудови;
- функціональне призначення, режим та параметри забудови однієї, чи декількох земельних ділянок, розподіл територій згідно з будівельними нормами, державними стандартами та правилами;
- містобудівні умови та обмеження;
- черговість та обсяги інженерного підготування території;
- систему інженерних мереж;
- порядок організації транспортного та пішохідного руху;

-порядок комплексного благоустрою та озеленення.

Детальний план території передбачає:

- 1) зміни функціонального зонування території на якій розташована відведена земельна ділянка площею 0,1789 га (кадастровий номер 2611093001:16:004:0472) цільове призначенням "02.01 Для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка)";
- 2) уточнення положення містобудівної документації вищого рівня, з врахуванням даних державного земельного кадастру та суміжних земельних ділянок
- 3) визначення планувальної організації та розвиток території, що визначена містобудівною документацією (частина вихідних даних), як межа території містобудівного проектування.

Поділ існуючої земельної ділянки з кадастровим номером 2611093001:16:004:0472, площею 0,1789 га, на дві земельні ділянки:

А) Земельна ділянка №1 – 0,0929га та №2 – 0,0860га. Земельна ділянка №1 залишається з цільовим призначенням з 02.01 «для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка)».

Б) На земельну ділянку №2 передбачається зміна цільового призначення з 02.01 «для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка)» на 07.01 «для будівництва та обслуговування об'єктів рекреаційного призначення».

Проектні рішення, що стосуються земельних ділянок:

1. максимальна поверховість проектних будівель - 7 поверхів. Гранична висота проєктованих будівель не перевищує 30,0 метрів.
2. враховуючи відсутність в районі проектування централізованої системи водопостачання проєктом передбачається влаштування локального водопостачання від свердловини. Обсяг проектного водоспоживання - 4,68 м³/добу;
3. враховуючи відсутність в районі проектування централізованої системи водовідведення, проєктом передбачається влаштування локального водовідведення до септика закритого типу з повною біологічною очисткою. Обсяг проектного водовідведення - 4,68 м³/добу;
4. враховуючи відсутність в районі проектування централізованої системи тепlopостачання та насосної станції, проєктом передбачається влаштування локального тепlopостачання від електронагрівачів, або з використанням високоефективного теплового насоса та інших інноваційних технологій. Загальна потужність споживання електроенергії становитиме 489 кВт. (електричні або твердопаливні котли, нова система сонячних панелей)
5. на земельній ділянці №1 передбачається відкрита автостоянка на 17 паркомісць та 1 для МГН.
6. передбачається організація у напрямку поводження з відходами
7. передбачається влаштування зовнішнього освітлення території
8. передбачається благоустрій території проектування
9. на земельній ділянці №1 передбачається нежитлова будівля (паливна) розміром в плані 10,0х9,6м., поверховістю в один поверх
10. проєктом передбачається рекреаційна діяльність в межах території проектування

Проектні рішення прийняті згідно:

- 1) вихідних даних, наданих замовником;
- Рішення №702-37-2024 від 07 березня 2024 року «Про надання дозволу на внесення змін до Генеральних планів Поляницької сільської ради», Поляницької сільської ради Надвірнянського району Івано-Франківської області;

- Завдання на проектування;
- Викопіювання із містобудівної документації вищого рівня;
- Інженерно-топографічний план, який виготовлений у 2023 році ФОП «Р.Д.Мартишук» смт. Ланчин;
- Правоустановчих документів на земельні ділянки;
- Натурних обстежень.
- 2) нормативно-правових актів України у сфері містобудування та архітектури:
 - ДБН Б.1.1-14:2021 «Склад та зміст містобудівної документації на місцевому рівні»;
 - Постанова КМУ «Про затвердження порядку розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації від 01.09.2021 р. №926.
 - ДСТУ Б Б.1.1-17 2013 «Умовні позначення графічних документів містобудівної документації».
 - ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова території».
 - ДБН В.2.3-5:2018 «Вулиці та дороги населених пунктів».
 - Наказу Міністерства охорони здоров'я України № 173 від 19.06.1996р. «Про затвердження Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів.
 - ДБН Б.2.2-5:2011 «Благоустрій території».
 - Закон України Про охорону культурної спадщини".
 - Закон України Про регулювання містобудівної діяльності";
 - ДержСанПіН 2007 р. Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів,затверджені Міністерством охорони здоров'я України (наказ №362 від 02.07.2007 р.) із змінами.

1.2. Узгодженість ДДП із цілями документів вищого рівня

Таблиця 5.1

Узгодженість основних положень **Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021 -2027 роки та рішень, передбачених ДДП**

Стратегічна ціль (СЦ) - операційна ціль (ОП) - завдання Стратегії розвитку Івано-Франківської області	Узгодженість з рішеннями проекту ДДП¹
<i>СЦ. 1.Конкурентоспроможна економіка на засадах смарт-спеціалізації</i>	++
<i>ОП. 1.1. Стимулювання розвитку інноваційних видів економічної діяльності, залучення інвестицій</i>	+
Завдання. 1.1.1. Розвиток інноваційної складової видів економічної діяльності зі значним потенціалом (у сфері деревообробки, хімічної промисловості, агропромислового комплексу та креативних індустрій,тощо)	0
Завдання 1.1.2. Підготовка та супровід інвестиційних проектів (створення індустріальних, технологічних парків)	0
Завдання 1.1.3.Підвищення інвестиційної привабливості та міжнародна промоція регіону	++
Завдання 1.1.4. Розвиток малого і середнього підприємництва в т.ч. ініціатив людей з інвалідністю та молоді(кластери, науково-технологічні парки, мережі, хабита інші)	+
<i>ОП. 1.2.Енергетична самодостатність</i>	+
<i>ОП. 1.3. Розвиток туристично-рекреаційної сфери</i>	++
Завдання 1.3.1. Розвиток туристичної інфраструктури та навігації	++
Завдання 1.3.2. Збереження та управління природною та культурною спадщиною	0

¹ Примітка. "+" - узгоджені частково , "++" - повністю узгоджені, "-" - є суперечності, "0" - нейтральний взаємозв'язок

Завдання 1.3.3. Створення нових та підтримка існуючих туристичних продуктів і атракцій у т.ч. на гірських територіях, їх доступність для людей з інвалідністю	+
Завдання 1.3.4. Маркетинг туристичного потенціалу Івано-Франківської області	+
ОП 1.4. Стимулювання економічного розвитку громад, сільських та гірських територій	+
СЦ 2. Розвиток інфраструктури області	+
ОП 2.1. Розвиток дорожньо-транспортної, логістичної, прикордонної інфраструктури	0
ОП 2.2. Розвиток інфраструктури територіальних громад	0
СЦ 3. Створення комфортних та безпечних умов проживання на території Івано-Франківської області	0
ОП 3.1. Забезпечення рівного доступу, підвищення якості медичних, освітніх послуг та розвиток спорту в громадах	0
ОП 3.2. Розвиток соціальної інфраструктури та інклюзії	0
ОП 3.3. Розвиток мережі закладів культури	0
ОП 3.4 Підвищення рівня екологічної безпеки	+
Завдання 3.4.1. Створення системи поводження з твердими побутовими відходами	-
Завдання 3.4.2. Зменшення забруднення водних об'єктів та ґрунтів, покращення санітарного та екологічного стану населених пунктів	-
Завдання 3.4.3. Забезпечення якісною питною водою жителів області	0
Завдання 3.4.4. Забезпечення цивільного захисту населення області	0
Завдання 3.4.5. Збереження та розширення природних територій та об'єктів природно-заповідного фонду, відновлення лісів	0

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ

2.1. Статистична інформація щодо території, на яку поширюється дія Детального плану.

2.1.1. Кліматичні особливості території.

Різноманітність кліматичних умов в с. Яблуниця Надвірнянського району Івано-Франківської області визначається рельєфом, лісовими масивами і зонально-провінційним розташуванням, яке залежить від висоти над рівнем моря. Клімат області є перехідним від західноєвропейського до більш континентального східноєвропейського. Значна амплітуда висот на відносно невеликій території є причиною прояву висотної поясності природних умов, у тому числі й атмосферних опадів.

Село Яблуниця відноситься до гірського кліматичного району області. У районі щороку спостерігається стійкий сніговий покрив (сніговий покрив утворюється на початку грудня, а сходить на початку квітня). Весняні приморозки тривають до першої декади травня, осінні приморозки наступають у середині жовтня [1].

Більш докладну кліматичну характеристику с. Яблуниця наведено нижче за даними [2, 3]. У Яблуніці літо прохолодне, зими морозні та сніжні, і весь рік мінлива хмарність. Загальні кліматичні характеристики (температура, опади, швидкість вітру) представлено на рис. 2.1.

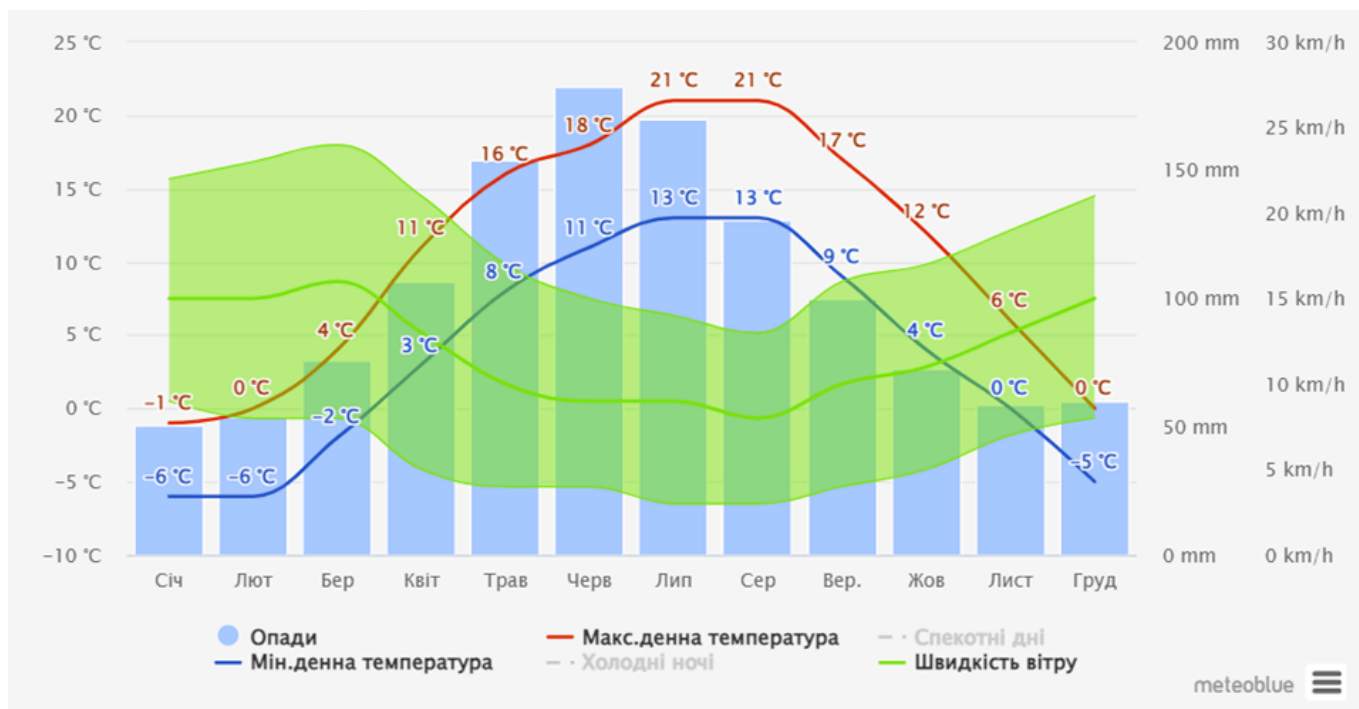

Рис.2.1. Дані про температуру, опади, швидкість вітру у с. Яблуниця (змодельовані) [3]

Протягом року температура зазвичай коливається від -9°C до 19°C і рідко буває нижче -17°C або вище 24°C [2] (рис.2.2.)

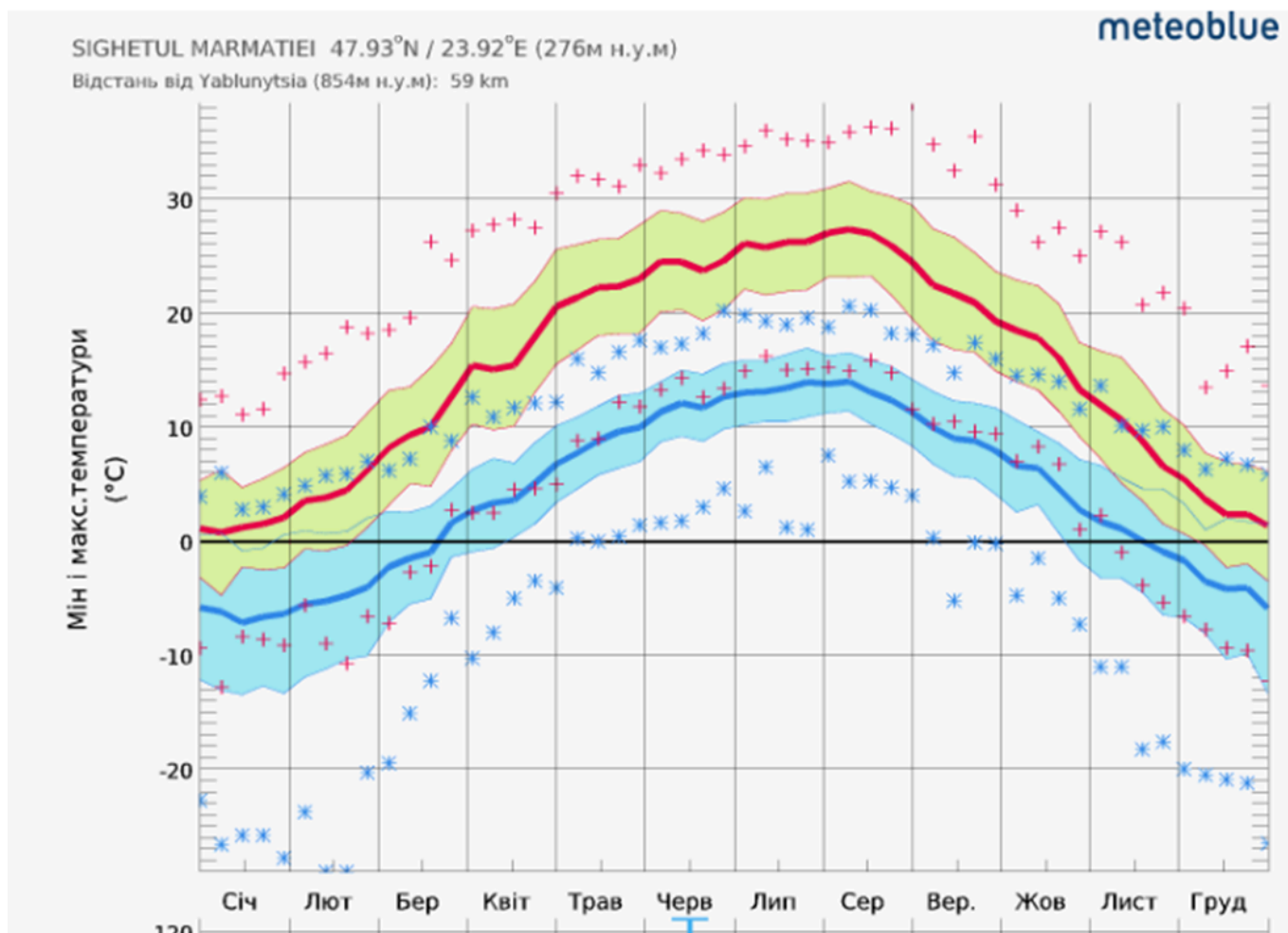

Рис.2.2. Дані про температуру у с. Яблуниця [3]

Теплий сезон триває 3,6 місяця, з 22 травня по 11 вересня, з максимальною середньодобовою температурою вище 15 °С. Найспекотніший місяць у році в Яблуниці - липень, із середнім температурним максимумом 19 °С і мінімумом 10 °С. Холодний сезон триває 3,6 місяця, з 23 листопада по 12 березня, з мінімальною середньодобовою температурою нижче 1 °С. Найхолодніший місяць у році в Яблуниці - січень, із середнім температурним максимумом -9 °С і мінімумом -3 °С [2] (рис.2.3.).

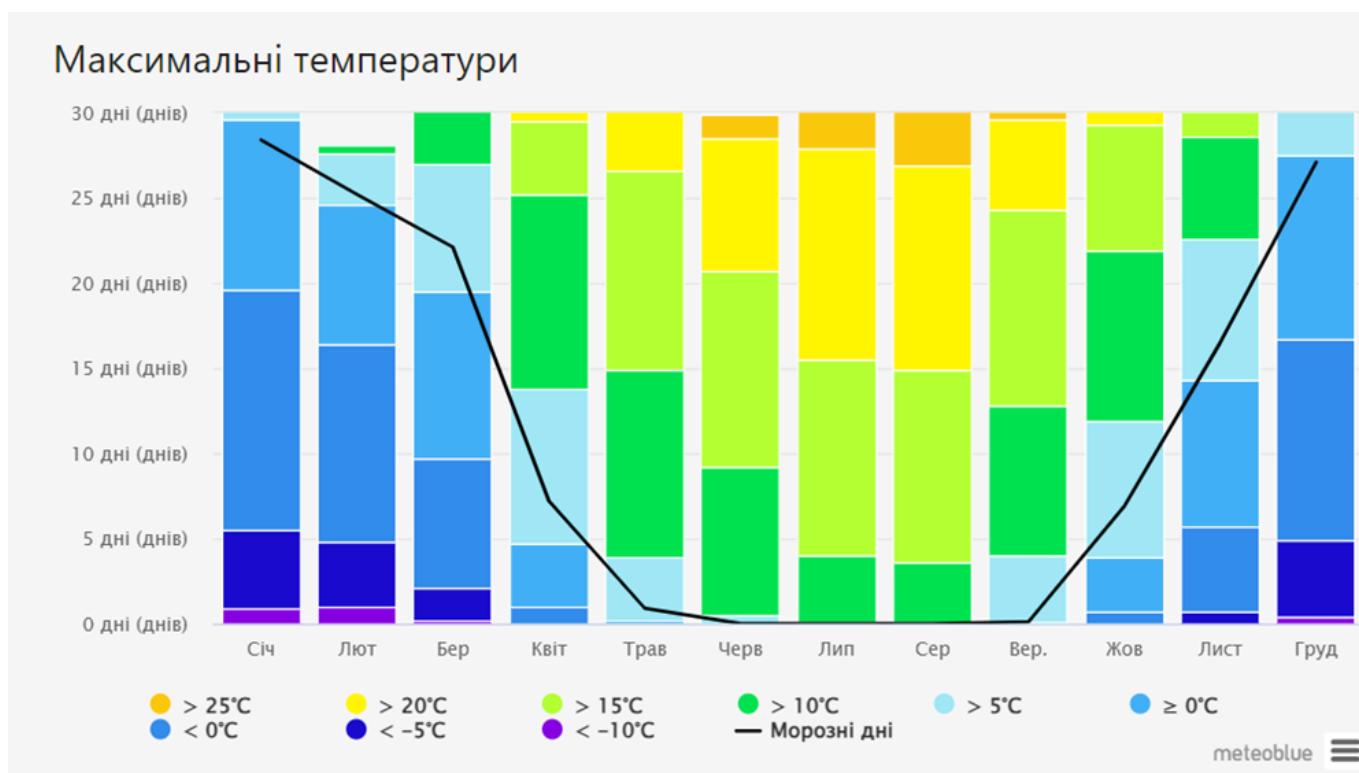

Рис.2.3. Дані про максимальні температури у с. Яблуниця [3]

У Яблуниці середній хмарність, значно змінюється протягом року. Ясніша частина року в Яблуниці починається приблизно 12 червня і триває 3,1 місяця, закінчуючись приблизно 16 вересня. Найбільш ясний місяць у році в Яблуниці - липень, під час якого небо в середньому ясне, переважно ясне або має мінливу хмарність 64 % часу. Більш хмарна частина року починається приблизно 16 вересня і триває 8,9 місяця, закінчуючись приблизно 12 червня. Найбільш хмарний місяць у році в Яблуниці - січень, під час якого небо в середньому хмарне або переважно хмарне 64 % часу [2] (рис.2.4.).

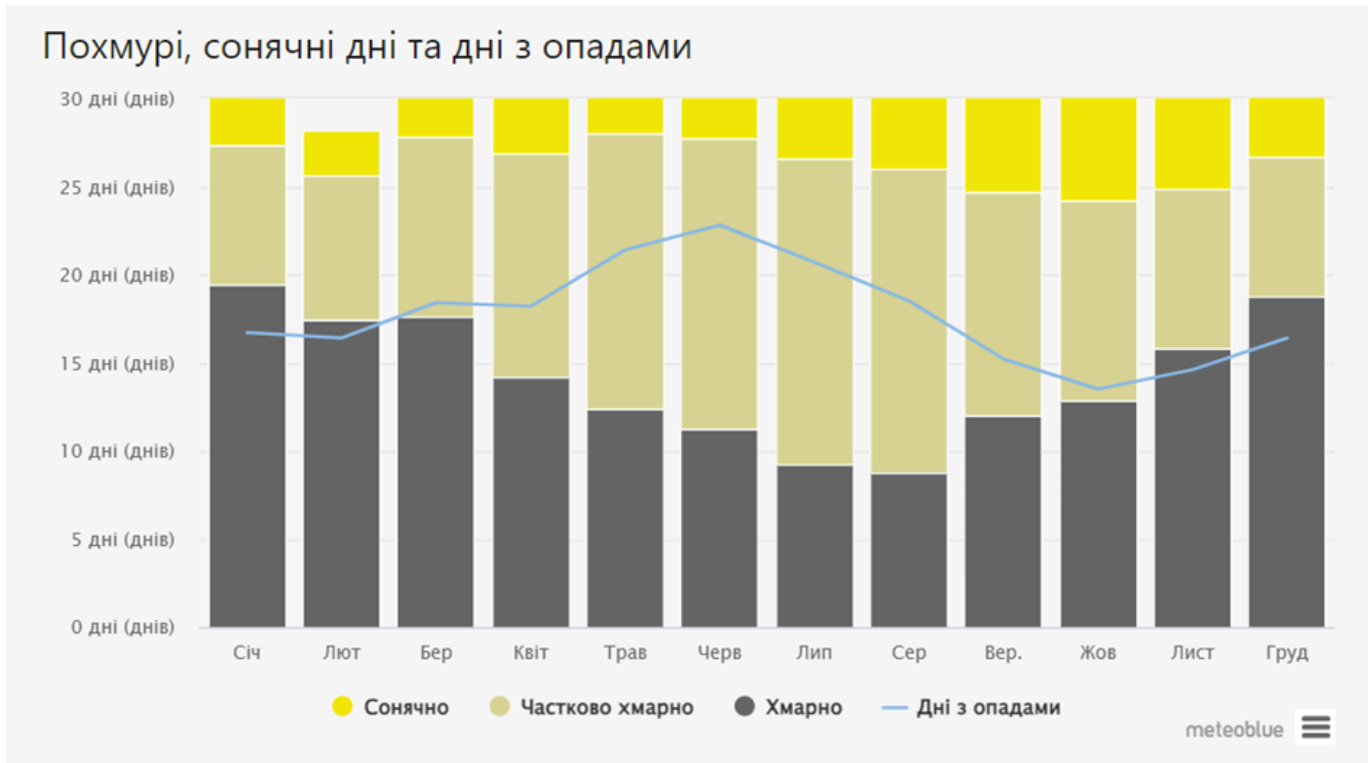

Рис.2.4. Дані про хмарність у с. Яблуниця [3]

Більш вологий сезон триває 4,9 місяця з 14 квітня по 11 вересня, з більш ніж 28 % ймовірністю того, що заданий день виявиться вологим. Місяць з найбільшою кількістю дощових днів у Яблуниці - червень. Сухіший сезон триває 7,1 місяця з 11 вересня по 14 квітня. Місяць з найменшою кількістю дощових днів у Яблуниці - лютий. Дощ є найтипівішим видом опадів протягом 8,1 місяця, з 15 березня по 18 листопада. Місяць з максимальною кількістю днів, коли випадає тільки дощ, у Яблуниці - червень із середньою кількістю в 11,8 дня. Сніг є найбільш типовим видом опадів протягом 3,8 місяця, з 18 листопада по 15 березня. Місяць з максимальною кількістю днів, коли випадає тільки сніг, у Яблуниці - січень із середньою кількістю в 3,4 дня [2] (рис.2.5.).

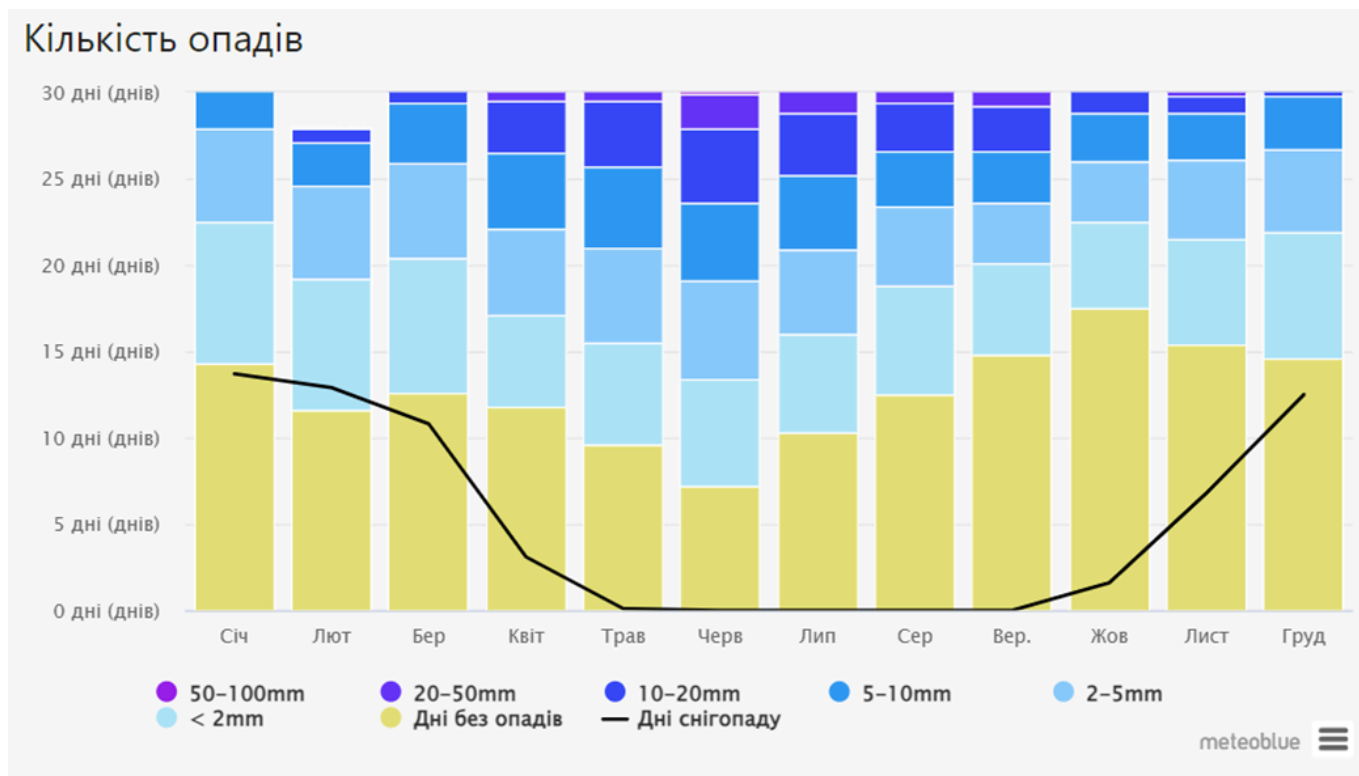

Рис.2.5. Дані про кількість опадів у с. Яблуниця [3]

Швидкість та напрямок вітру у с. Яблуниця також є нерівномірним протягом року. Переважаючі вітри мають північно-східний напрямок (рис.2.6. -2.7)).

Загалом, кліматичні особливості території визначаються помірними кліматичними показниками, що є сприятливою умовою для проживання населення.

Локальні кліматичні умови території проектування здебільшого визначаються сільським типом забудови, та відсутністю значних транспортних мереж, значними площами рослинності. Забудова села складається переважно з одноповерхових житлових будинків садибного типу [5]. Такі умови спричиняють відсутність значного локального перегріву території (острів тепла).

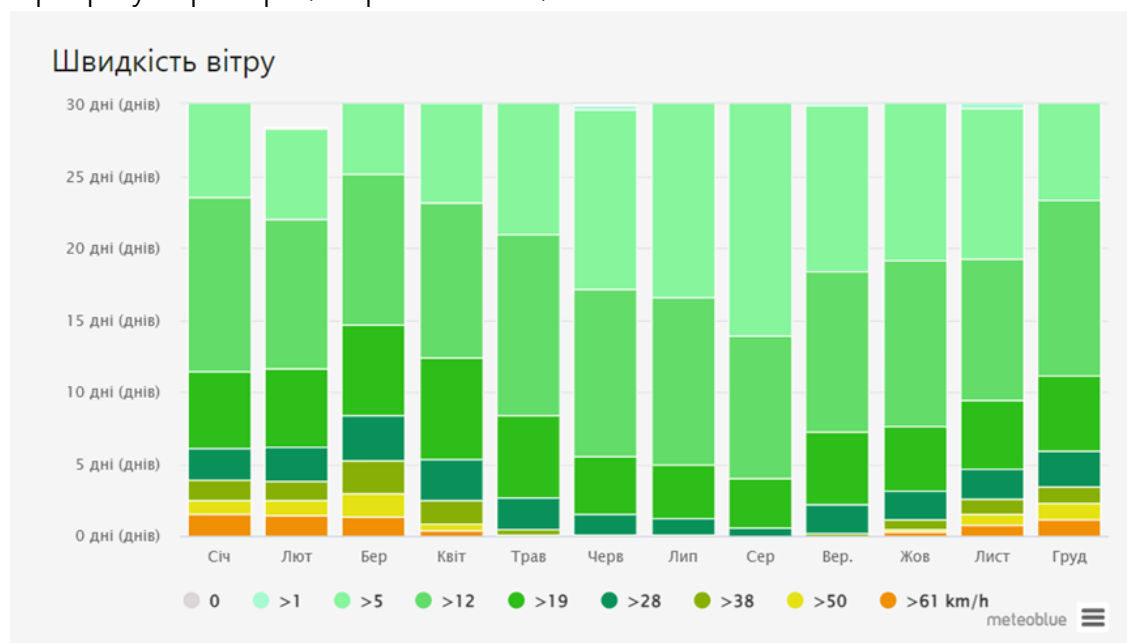

Рис.2.6. Дані про швидкість вітру у с. Яблуниця [3]

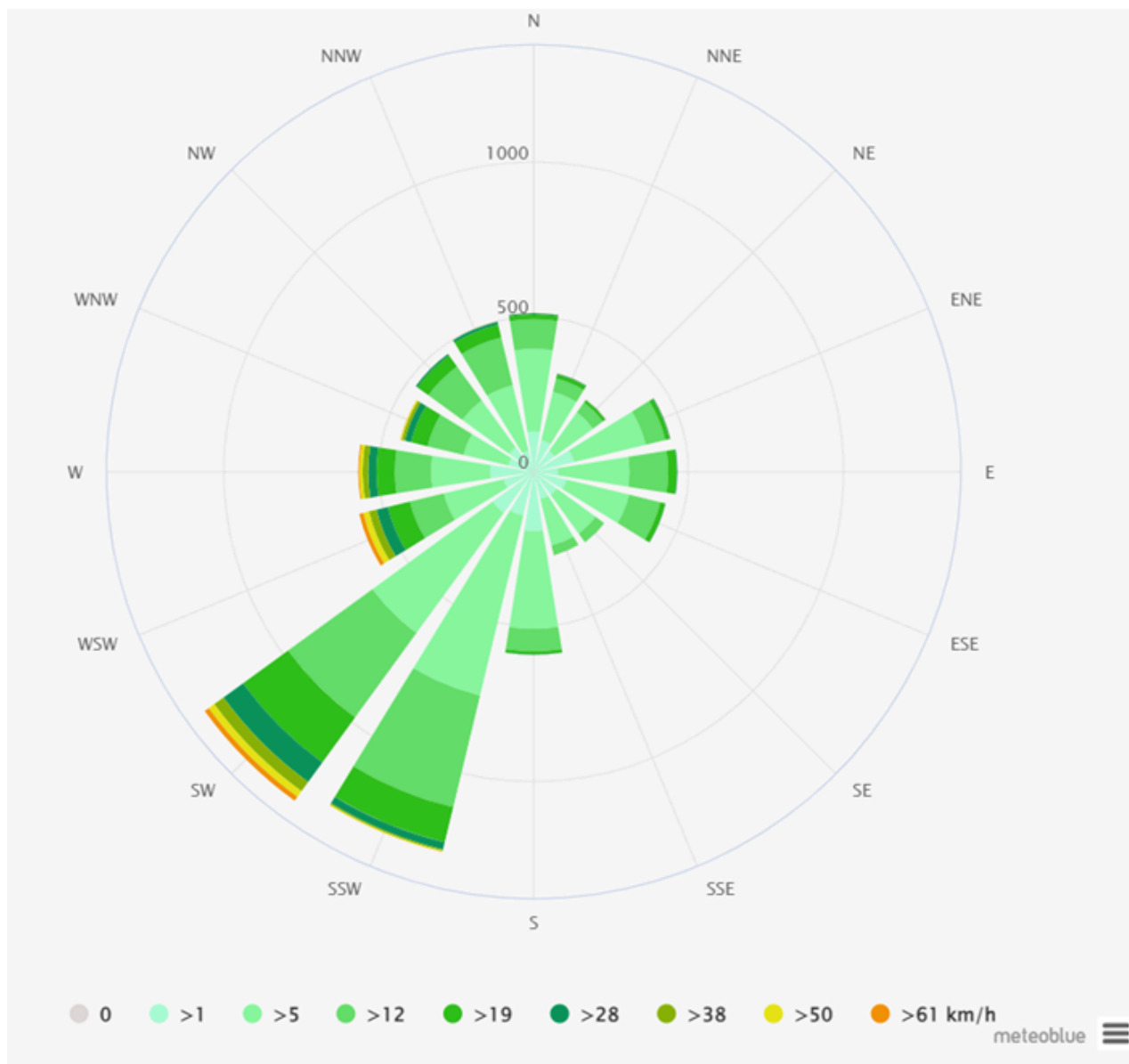

Рис.2.7. Дані про напрямок вітру у с. Яблуниця [3]

Отже, кліматичні особливості території визначаються помірними кліматичними показниками, що є сприятливою умовою для проживання населення.

Згідно ДСТУ-Н Б В.1.1-27:2010 «Будівельна кліматологія» досліджувана ділянка знаходиться в Карпатському (Передкарпаття Гірські Карпати) районі (район IIIA), згідно архітектурно-будівельного кліматичного районування території України, клімат помірно – континентальний, зі сніжною зимою і помірним літом.

2.1.2. Викиди парникових газів

Парникові гази (метан, діоксид вуглецю, водяна пара), що утворюються внаслідок антропогенної діяльності, спричиняють посилення парникового ефекту.

Згідно Регіональної доповіді, за даними Головного управління статистики в Івано-Франківській області у 2022 році значний вклад у забруднення атмосферного повітря вносить діоксид вуглецю - основний парниковий газ. Втім, діоксиду вуглецю у 2022 році потрапило в атмосферне повітря 10,1 млн. т. (на 15,8% менше порівняно з 2021 роком).

Однією з основних причин надмірних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря є моральне старіння та фізичне зношення технологічного та пилогазоочисного устаткування, що не відповідає сучасним вимогам щодо забезпечення встановлених законодавством нормативів граничнодопустимих викидів

забруднюючих речовин в атмосферне повітря. Газоочисне обладнання підприємств вловлює в основному тільки пил, у той час як найбільш шкідливі з'єднання - окисли азоту, вуглецю, фенол, сірчисті, фтористі сполуки та ін. - викидаються без очищення.

Рухомі джерела викидів (автомобільний, залізничний транспорт та виробнича техніка) залишаються потужним забруднювачем довкілля в області, але окремі відомості про викиди від пересувних джерел забруднення за останні роки відсутні.

Забруднення атмосферного повітря парниковими газами, на території області загалом також може відбуватися від неорганізованих джерел.

Ще одним джерелом надходження парникових газів на території області можуть бути пожежі, що виникають через обстріли внаслідок збройної агресії. Внаслідок влучання снарядів зокрема відбуваються загоряння сухої рослинності, що призводить до неорганізованого викиду забруднюючих речовин до атмосферного повітря. Крім того, під час вибухів всі речовини проходять повне окиснення, і продукти хімічної реакції вивільняються в атмосферу, основні з яких — вуглекислий газ та водяна пара — не є токсичними, і шкідливі тільки в контексті глобальних змін клімату, оскільки обидва є парниковими газами.

Детальна інформація по обсягах викидів парникових газів об'єктами с. Яблуниця відсутня. Загальна інформація лише свідчить, що в будинках індивідуального сектора села наявне пічне опалення [5]. Такий вид опалення може провокувати надходження в атмосферне повітря низки парникових газів. Втім, згідно рекомендацій "Листа-звернення заступника Міністра пані Ірини Ставчук від 03.03.2020 №26/1.4-3-5650 до обласних державних адміністрацій та Київської міської державної адміністрації з рекомендаціями щодо включення кліматичних питань до документів державного планування" та Секретаріату Рамкової конвенції ООН про зміну клімату, рекомендується використовувати методологічний підхід Міжурядової групи з питань зміни клімату (Intergovernmental Panel on Climate Change) для розрахунку викидів вуглекислого газу. За такими рекомендаціями, на ділянці ДДП переважають землекористування, віднесене до групи Поселення (SE-Settlements) викиди від яких приймаються як $0 \text{ т CO}_2/\text{га}$ (одиницях CO_2 екв на гектар з точки зору впливу на клімат).

2.1.3. Прогнозовані зміни клімату, якщо документ не буде затверджено

Головними причинами кліматичних змін є значний викид парникових газів, а також порушення енергетичного балансу біосфери та її складників. Тож, згідно Регіональної доповіді на території області спостерігаються загальні кліматичні тенденції характерні для України, зокрема підвищення температури повітря та кількості екстремальних погодних умов. Зокрема, порівняно з поточним періодом очікується, що протягом наступних 20 років (до 2040 року) кліматичні зміни призведуть до підвищення середньої річної температури в Україні у межах $0,8-1,1^\circ\text{C}$. Також, річна кількість опадів за всіх прогнозів незначно зростатиме, у середньому на 2-6% з максимальним значенням 8% для кліматичного сценарію за умов надмірного антропогенного впливу. Також прогнозується посилення перерозподілу опадів протягом року в межах ± 20 відсотків із їх збільшенням у холодний період і зменшенням у теплий.

Згідно рекомендацій "Листа-звернення заступника Міністра пані Ірини Ставчук від 03.03.2020 №26/1.4-3-5650 до обласних державних адміністрацій та Київської міської державної адміністрації з рекомендаціями щодо включення кліматичних питань до документів державного планування" та Секретаріату Рамкової конвенції ООН про зміну клімату, рекомендується використовувати методологічний підхід Міжурядової групи з питань зміни клімату (Intergovernmental Panel on Climate Change) для розрахунку викидів вуглекислого газу.

2.1.4. Стан здоров'я

Населення с. Яблуниця станом на 01.01.2020р складало 2885 чел. [6] Стан здоров'я населення оцінюється, зокрема за тенденцією та кількістю вперше зареєстрованих випадків захворювань, загальної кількості захворюваності, відомостей про померлих новонароджених. Статистику по зазначеним показникам на рівні країни, області та району подано нижче [7, 8] Даних по с. Яблуниця та/або територіальній громаді надано не було, втім наведені нижче тенденції, характерні для регіону загалом, можна інтерполювати для населеного пункту.

Таблиця .2.1.
Формування приросту (скорочення) чисельності населення по регіонах у січні 2022 року (осіб)

	Загальний приріст, скорочення	У тому числі:	
		природний приріст, скорочення	міграційний приріст, скорочення
Україна	-36904	-39186	2282
Івано-Франківська	-1257	-1242	-15

Таблиця.2.2.
Кількість живонароджених, померлих по регіонах у січні 2022 року(осіб)

	Кількість живонароджених	Кількість померлих	Природний приріст (скорочення)	Кількість померлих дітей у віці до 1 року
Україна	18062	57248	-39186	149
Івано-Франківська	681	1923	-1242	8

Таблиця 2.3
Кількість живонароджених та померлих в Надвірнянському районі

Рік	Живонароджені	Померлі	Природний приріст (скорочення)
2020	888	1451	-563
2021	1992	4438	-2446

Існуючі статистичні дані говорять про такі загальні тенденції в області та районі як зниження народжуваності, підвищення показника смертності, підвищення питомої ваги населення старшого пенсійного віку, зниження середньої очікуваності тривалості життя. Згідно даних головного управління статистики у Івано-Франківській області, в області існує тенденція до збільшення кількості хвороб органів дихання. (таблиця 2.4).

Таблиця.2.4.
Захворюваність в Івано-Франківській області за типами захворювань

усього	Кількість уперше зареєстрованих випадків захворювань, тис.
	у тому числі

		ново-творення	хвороби серцево-системи	хвороби системи кровообігу	хвороби органів дихання	хвороби шкіри та підшкірної клітковини	хвороби істково-м'язової системи і сполучної тканини	хвороби нечо-статевої системи	уроджені аномалії (вади розвитку), деформації та хромосомні порушення	травми, труєння та деякі інші наслідки дії зовнішніх причин
1995	936,9	7,9	97,5	46,1	399,3	58,0	40,1	55,1	2,1	63,7
1996	945,1	8,2	100,8	47,9	392,4	55,2	42,3	56,7	2,0	64,9
1997	953,7	7,7	98,3	48,3	409,9	58,6	42,2	60,6	1,9	56,4
1998	1017,4	9,3	107,8	59,4	420,9	63,7	49,3	66,9	2,1	54,4
1999	1063,7	9,6	105,6	64,9	449,2	63,2	47,0	66,5	2,1	55,5
2000	1100,2	9,6	32,2	91,8	447,1	65,2	50,9	65,2	2,0	57,3
2001	1150,1	10,1	32,9	91,9	478,3	66,6	50,3	67,5	1,8	54,1
2002	1139,0	10,0	34,2	99,1	454,7	71,0	51,9	64,6	1,5	54,9
2003	1204,7	10,1	36,6	102,4	496,2	73,0	56,2	68,6	1,7	59,8
2004	1209,2	10,4	38,1	103,2	495,4	73,8	56,5	70,6	1,6	59,1
2005	1186,5	10,3	38,6	101,4	485,6	76,9	55,7	68,2	1,5	58,3
2006	1185,8	10,1	38,1	103,2	482,8	76,7	56,6	68,2	1,5	59,6
2007	1167,9	9,2	38,0	100,3	488,2	79,6	55,5	65,0	1,4	56,0
2008	1164,8	9,0	37,4	90,8	496,5	77,2	54,9	63,9	1,4	55,6
2009	1261,3	9,8	39,9	94,6	569,1	77,8	55,9	67,8	1,5	60,7
2010	1215,7	10,2	41,6	91,3	532,6	77,9	58,4	63,5	1,6	59,0
2011	1202,0	10,3	41,0	90,1	525,9	76,2	57,1	63,4	1,7	59,6
2012	1201,5	11,1	41,6	90,0	521,4	74,7	55,7	67,2	1,4	58,0
2013	1197,5	11,4	42,3	89,4	519,8	74,1	54,8	70,0	1,4	58,8
2014	1202,0	11,3	42,2	88,6	528,0	75,0	53,2	68,1	1,3	57,9
2015	1187,9	11,0	43,8	86,9	516,7	75,8	51,5	67,5	1,2	55,2
2016	1191,9	10,7	41,9	85,2	533,8	74,4	50,7	68,2	1,3	53,6
2017	1165,6	11,2	41,3	80,6	517,3	73,3	50,8	66,8	1,3	56,2

Факторами, які впливають на зміну кількості населення є природній приріст населення, міграційний рух.

Згідно даних Головного управління статистики Івано-Франківської області^[1] чисельність населення Івано-Франківської області постійно зменшується, починаючи з 2006 року в сільській місцевості.

На 1.02.2022 року показники чисельності наявного населення в Надвірнянському районі Івано-Франківській області складали 129237 чол, що є меншим, ніж на той же період 2021 року (табл. 2.5.) [8]

Таблиця 2.5.
Чисельність населення
у Надвірнянському районі Івано-Франківської області

Надвірнянський район	Наявне населення		Постійне населення	
	на 1 лютого	середня чисельність	на 1 лютого	середня чисельність у січні
2022	129237	129283	128571	128617
2021	129879	129909	129213	129243

2.1.5. Прогнозовані зміни стану здоров'я населення, якщо документ не буде затверджено

Враховуючи, що на території села відсутні підприємства, що значно забруднюють довкілля, негативних змін у динаміці стану здоров'я не передбачається. На рівні області варто очікувати продовження існуючих трендів.

Детальний прогноз стану здоров'я населення можливий лише після отримання локальних статистичних даних на рівні населеного пункту.

2.1.6. Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря

Локальні дані щодо забруднення атмосфери в с. Яблуниця відсутні. Лиш зазначено, що безпосередньо на території проектування та в її околицях, відсутні промислові складські та комунальні об'єкти, що можуть здійснювати негативний вплив на загальний екологічний стан навколишнього середовища, зокрема на стан атмосферного повітря [5]

Тому, оскільки показники якості атмосферного повітря формуються зокрема через наявні в межах області і району об'єкти, надалі наведемо інформацію щодо викидів в атмосферу і забруднення атмосферного повітря згідно Регіональної доповіді та Екологічного паспорту області.

Згідно Регіональної доповіді, за даними Головного управління статистики в Івано-Франківській області у 2022 році викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел становили 152,3 тис. т, які в порівнянні з попереднім роком зменшилися на 11,6%.

За видами економічної діяльності провідне місце в області належить об'єктам електроенергетики (табл.2.6, 2.7) [4]

Таблиця 2.6 Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря
за видами економічної діяльності*

№ з/п	Види економічної діяльності	Обсяги викидів по регіону	
		тис. т	відсотків до загального підсумку
1	Усі види економічної діяльності, у тому числі:	152,3	100
1.1	Сільське, лісове та рибне господарства	2,126	1,4
1.2	Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	5,460	3,5
1.3	Переробна промисловість	4,725	3,1
1.4	Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	136,4	89,5
1.5	Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	3,201	2,1
1.6	Інші види економічної діяльності	0,388	0,4

* За даними Головного управління статистики в Івано-Франківській області

Таблиця 2.7
Основні забруднювачі атмосферного повітря*

Назва підприємства	Кількість викидів, тонн		
	2022 рік	2021 рік	збільшення/- зменшення до 2021 року
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря			
ВП «БУРШТИНСЬКА ТЕС» АТ «ДТЕК ЗАХІДЕНЕРГО»	133711,305	145630,256	-11918,951
ФЛІЯ «КАЛУСЬКА ТЕЦ» ТОВ «КОСТАНЗА»	1962,238	6781,055	-4818,817
НГВУ «НАДВІРНАНАФТОГАЗ» ПАТ «УКРНАФТА», м. Надвірна	1955,241	1934,455	20,786
НГВУ «ДОЛИНАНАФТОГАЗ» ПАТ «УКРНАФТА», м. Долина	1371,783	1326,625	45,158
ТОВ «ОПЕРАТОР ГАЗОТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ» ГКС ДОЛИНА	1231,728	1797,094	-565,366
ТОВ «ОПЕРАТОР ГАЗОТРАНСПОРТНОЇ	1075,124	1218,966	-143,842

Якісну характеристику наявних забруднюючих речовин можна отримати за даними Головного управління статистики в Івано-Франківській області. Так, відповідно до табл.2.8. , сполуки сірки переважають серед інших забруднюючих речовин, як в Надвірнянському районі, так і в області загалом [4]. За даними Головного управління статистики в Івано-Франківській області у структурі викидів забруднюючих речовин в 2021 році переважали діоксид та інші сполуки сірки – 119,8 тис. тонни речовини, зокрема цей показник у Надвірнянському районі складав 6,0 тонн, речовин у вигляді твердих суспендованих частинок було викинуто 21,5 тис.т. (у Надвірнянському районі 109,2 т), сполук азоту –14,96 тис.т. (у Надвірнянському районі 80,0 т), метану –7,3 тис.т. (у Надвірнянському районі 39,8 т), неметанових летких органічних сполук –5,1 тис.т. (у Надвірнянському районі 22,0 т), оксиду вуглецю–3,6 тис.т (у Надвірнянському районі 144,1 т).

Таблиця 2.8
Динаміка викидів окремих забруднюючих речовин в атмосферне повітря
стаціонарними джерелами забруднення за районами у 2022 році*

	Обсяги викидів забруднюючих речовин усього	У тому числі						Крім того, викиди діоксиду вуглецю (тис. т)
		Діоксиду та інших сполук сірки	Сполуки азоту	Метану	Оксиду вуглецю	Речовин у вигляді суспендованих твердих частинок	Неметанових летких органічних сполук	
Область	152259,2	104884,9	12817,8	6381,5	2880,8	20537,3	4626,2	10044,8
Верховинський	6,1	2,1	0,9	-	3,1	0,0	-	-
Івано-Франківський	139244,4	103487,9	11151,0	2220,9	1413,5	19429,3	1477,1	9559,7
Калуський	8688,0	1360,2	1099,0	2028,1	1062,9	962,4	2112,0	410,0
Коломийський	322,3	5,4	66,9	32,6	134,0	67,4	15,3	11,8
Косівський	214,8	0,0	34,4	136,6	22,4	0,0	21,4	5,1
Надвірнянський	3783,6	29,3	465,6	1963,3	244,9	78,2	1000,4	58,2

* За даними Головного управління статистики в Івано-Франківській області інформація попередня та може бути уточнена після оприлюднення на державному рівні.

2.1.7. Стан радіаційного забруднення атмосферного повітря

Радіаційний фон на території Івано-Франківської області у 2022 році вимірювався Івано-Франківським обласним центром гідрометеорології нап'яти метеостанціях: Івано-Франківськ, Долина, Коломия, Яремче та Пожижевська.

Загальні показники радіоактивного забруднення атмосферного повітря на території області за 2022 рік не перевищують рівень природного гамма-фону, в порівнянні з попереднім роком ці величини суттєво не змінилися [4].

Нижче наведено відомості щодо забруднення території Надвірнянського району техногенними та техногенно-підсиленними джерелами природного походження згідно екологічного паспорту області за 2021 рік.

Таблиця. 2.9.

Забруднення території техногенними та техногенно-підсиленними джерелами природного походження за даними Івано-Франківська філія ДУ «Держгрунтохорона»

Кількість населення, тис. осіб	Радіаційний фон на території, мкР/год	Питома активність забруднюючих радіонуклідів, Бк/кг земель				
		цезій-137 (техногенний)сер.	стронцій-90 (техногенний)сер.	радій (природний)	торій (природний)	калій (природний)
95,8	10	48,5	3,58	Не визначається	95,8	10

2.1.8. Прогнозовані зміни у динаміці та структурі викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря

Офіційні дані про викиди в атмосферне повітря і показники забруднення в сільських населених пунктах відсутні.

Враховуючи тенденції, що спостерігаються в області та країні загалом, а саме, майже повсюдне скорочення викидів від стаціонарних джерел, через зменшення обсягів виробництва, а також збільшення обсягів викидів від пересувних джерел забруднення, у зв'язку зі збільшенням кількості автомобілів, можна прогнозувати, що такі ж зміни будуть спостерігатись і на території планованої діяльності.

2.1.9. Характеристика водних ресурсів

За даними державної статистичної звітності за ф. 2-ТП (водгосп) в 2021 році господарствами та населенням області забрано 91,037 млн.м3 води, в т.ч. з поверхневих водойм – 83,311 млн. м3, з підземних джерел – 7,726 млн. м3 води. Порівняно з 2020 роком забір води збільшився на 11,007 млн.м3.

У 2021 році в поверхневі водні об'єкти області скинуто 60,552 млн. м3, зворотних (стічних) вод.

Згідно "Схеми гідрологічного районування України" територія с. Яблуниця знаходиться в межах Передкарпатського артезіанського басейну, де водоносні комплекси відносяться до малопотужних (до 5м) з локально розкиданими лінзами і прошарками пісків, піщаників, вапняків з глибиною залягання водоносного горизонту від 0,5 до 3,0м (потужність в межах 3,0-10,0м) [5]

Щодо поверхневих вод: об'єкт дослідження знаходиться в верхній частині басейну річки Яблуниця. Річка типово гірська. Долина V-подібна — вузька і глибока, переважно залісна (окрім високогірної частини). Екологічний стан річки задовільний.

Водопостачання здійснюється від шахтних колодязів. Каналізація від житлових будинків відсутня. Населення користується надвірними вбиральнями та вигрібними ямами [5]

2.1.10. Якість питної води та її вплив на здоров'я населення

Відомо, що якісна питна вода визначає стан нашого здоров'я. За даними ВОЗ біля 80% захворювань людей пов'язані з якістю питної води. Внаслідок вживання неякісної питної води кожен рік біля 25% населення України (переважно дитячого) ризикують захворіти. Проблема забезпечення якісною питною водою відноситься до числа соціально значущих, оскільки вода безпосередньо впливає на стан здоров'я громадян і кардинально визначає ступінь екологічної та епідеміологічної безпеки. Неприятливий вплив неякісної питної води на людину може реалізовуватися в декількох напрямках: загальнотоксичний вплив, що викликає збільшення загальної захворюваності населення (збільшення захворювань неінфекційної природи: серцево-судинних, шлунково-кишкового тракту, ендокринних і ін.) та вплив на збільшення частоти алергічних захворювань, а також збільшення рівня новоутворень в організмі людини. Забрудненість водних об'єктів – джерел питного водопостачання специфічними хімічними речовинами токсичної дії і збудниками інфекційних захворювань при недостатній ефективності роботи очисних споруд з водопідготовки питної води обумовлює погіршення її якості, створює серйозну загрозу для здоров'я людей, обумовлює високий рівень їх захворюваності кишковими інфекціями, гепатитом, збільшує ризик дії на організм людини канцерогенних і мутагенних чинників.

Неякісна питна вода є однією з причин зростання у населення таких захворювань, як виразкова хвороба шлунку, жовчнокам'яна хвороба, хвороби органів дихання. У процесі підготовки питної води для її знезаражування здійснюється хлорування, в процесі якого утворюються токсичні речовини які можуть викликати порушення центральної нервової системи, негативно впливати на функцію нирок і печінки.

Водопостачання в с. Яблуниця здійснюється від шахтних колодязів. Каналізація від житлових будинків відсутня. Населення користується надвірними вбиральнями та вигрібними ямами [5]. Контроль за якістю і безпечністю питної води, що надається для споживання населенню повинен бути забезпечений власниками водопроводів у відповідності до вимог ДСанПіНу 2.2.4-171-10 "Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною", яким передбачено перелік показників, точки відбору проб та кратність досліджень.

2.2. Водні об'єкти та стан водойм

Щодо поверхневих вод: об'єкт дослідження знаходиться в верхній частині басейну річки Яблуниця. Річка типово гірська. Долина V-подібна – вузька і глибока, переважно залісна (окрім високогірної частини). Екологічний стан річки задовільний.

За даними Аналітичного звіту [<https://zabolotiv-rada.gov.ua/news/1692816436/>] щодо водного басейну на території сільських населених пунктів в межах Івано-Франківської області, моніторингом встановлено основні фактори забруднення, типові і для інших сільських населених пунктів, а саме:

- недотримання водоохоронних зон та прибережних захисних смуг для річок та струмків згідно вимог Водного кодексу;
- недосконалість (в даному випадку - відсутність)централізованої системи каналізації з організацією каналізаційних очисних споруд глибокої біологічної очистки;
- неорганізоване відведення дощових і талих вод з території забудови сіл, з очищенням їх перед скидом в річку;
- забруднення дощових вод від паливно-мастильних речовин автотранспорту.

Згідно Земельного Кодексу [<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#n492>] статті 60 п.4 та статті 88 Водного Кодексу [<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80#n729>] у межах прибережних захисних смуг має бути забезпечено безперешкодний та безоплатний

доступ громадян до берегів річки, якщо це не суперечить іншим вимогам законодавства (крім земель охоронних зон, зон санітарної охорони, санітарно-захисних зон та зон особливого режиму використання земель, а також земельних ділянок, на яких розташовані: гідротехнічні, гідрометричні та лінійні споруди; об'єкти підвищеної небезпеки; пансіонати, об'єкти реабілітації, спорту, санаторії та інші лікувально-оздоровчі заклади, дитячі оздоровчі табори, що мають відповідні передбачені законом документи на споруди та провадження відповідної діяльності; об'єкти природно-заповідного фонду, об'єкти культурної спадщини). Обмеження доступу громадян у будь-який спосіб (у тому числі шляхом влаштування огорож або інших конструкцій) до узбережжя водних об'єктів на земельних ділянках прибережних захисних смуг, що перебувають у користуванні громадян або юридичних осіб, а також справляння за нього плати є підставою для припинення права користування земельними ділянками прибережних захисних смуг за рішенням суду.

Згідно ст. 61 Земельного Кодексу та ст. 89 Водного Кодексу на використання земельних ділянок прибережних захисних смуг вздовж річок накладаються обмеження, оскільки ПЗС є природоохоронною територією з режимом обмеженої господарської діяльності. У прибережних захисних смугах уздовж річок забороняється:

- 1) розорювання земель (крім підготовки ґрунту для залуження і залісення), а також садівництво та городництво;
- 2) зберігання та застосування пестицидів і добрив;
- 3) влаштування літніх таборів для худоби;
- 4) будівництво будь-яких споруд (крім гідротехнічних, навігаційного призначення, гідрометричних та лінійних, а також інженерно-технічних і фортифікаційних споруд, огорож, прикордонних знаків, прикордонних просік, комунікацій), у тому числі баз відпочинку, дач, гаражів та стоянок автомобілів;
- 5) миття та обслуговування транспортних засобів і техніки;
- 6) влаштування звалищ сміття, гноєсховищ, накопичувачів рідких і твердих відходів виробництва, кладовищ, скотомогильників, полів фільтрації тощо;
- 7) випалювання сухої рослинності або її залишків з порушенням порядку, встановленого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Об'єкти, що знаходяться у прибережній захисній смузі, можуть експлуатуватися, якщо при цьому не порушується її режим. Не придатні для експлуатації споруди, а також ті, що не відповідають встановленим режимам господарювання, підлягають винесенню з прибережних захисних смуг.

Режим господарської діяльності на земельних ділянках прибережних захисних смуг вздовж річок, навколо водойм та на островах встановлюється законом.

У прибережних захисних смугах забороняється влаштування огорож або інших конструкцій, що перешкоджають доступу громадян до берегів річок, водойм та островів, крім випадків, передбачених законом. Такі огорожі або інші конструкції демонтуються їхніми власниками протягом десяти днів після одержання письмової вимоги місцевої державної адміністрації чи виконавчого органу сільської, селищної чи міської ради. У разі невиконання такої вимоги зазначені огорожі або інші конструкції демонтуються за рішеннями місцевої державної адміністрації чи виконавчого органу сільської, селищної чи міської ради. Видатки відповідного місцевого бюджету, пов'язані з демонтажем зазначених огорож або інших конструкцій, відшкодовуються їхніми власниками. У разі якщо неможливо встановити власника огорожі або інших конструкцій чи особу, за рішенням якої вони були встановлені, оплата робіт, пов'язаних із демонтажем, покладається на особу, у користуванні якої перебуває земельна ділянка, на якій встановлена огорожа або інші конструкції.

Згідно статті 85 ВКУ порядок надання земель водного фонду в користування та припинення права користування ними встановлюється земельним законодавством. У

постійне користування землі водного фонду надаються військовим частинам Державної прикордонної служби України з метою забезпечення національної безпеки і оборони для будівництва, облаштування та утримання інженерно-технічних і фортифікаційних споруд, огорож, прикордонних знаків, прикордонних просік, комунікацій, водогосподарським спеціалізованим організаціям, іншим підприємствам, установам і організаціям, в яких створено спеціалізовані служби по догляду за водними об'єктами, прибережними захисними смугами, смугами відведення, береговими смугами водних шляхів, гідротехнічними спорудами та підтриманню їх у належному стані. У користування на умовах оренди земельні ділянки прибережних захисних смуг, смуг відведення та берегових смуг водних шляхів можуть надаватися підприємствам, установам, організаціям, об'єднанням громадян, релігійним організаціям, громадянам України, іноземцям та особам без громадянства, іноземним юридичним особам для сінокосіння, рибогосподарських потреб, культурно-оздоровчих, рекреаційних, спортивних і туристичних цілей, а також для проведення науково-дослідних робіт. Користування цими ділянками у зазначених цілях здійснюється з урахуванням вимог щодо охорони річок і водойм від забруднення, засмічення та замулення, а також з додержанням правил архітектури планування приміських зон та санітарних вимог у порядку, що встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Згідно статті 95 Водного кодексу усі води (водні об'єкти) підлягають охороні від забруднення, засмічення, вичерпання та інших дій, які можуть погіршити умови водопостачання, завдавати шкоди здоров'ю людей, спричинити зменшення рибних запасів та інших об'єктів водного промислу, погіршення умов існування диких тварин, зниження родючості земель та інші несприятливі явища внаслідок зміни фізичних і хімічних властивостей вод, зниження їх здатності до природного очищення, порушення гідрологічного і гідрогеологічного режиму вод. Діяльність фізичних та юридичних осіб, що завдає шкоди водам (водним об'єктам), може бути припинена за рішенням суду. Згідно с. 91 ВКУ забороняється скидання у водні об'єкти виробничих, побутових, радіоактивних та інших видів відходів і сміття. Згідно ст. 103 ВКУ з метою запобігання забрудненню вод сільськогосподарські, лісгосподарські підприємства, селянські (фермерські) господарства та громадяни зобов'язані дотримувати встановлених правил зберігання, транспортування та використання добрив, хімічних засобів захисту рослин та інших токсичних препаратів і речовин.

Згідно ст. 60 ЗКУ прибережні захисні смуги встановлюються за окремими проектами землеустрою. Межі встановлених прибережних захисних смуг і пляжних зон зазначаються в документації з землеустрою, кадастрових планах земельних ділянок, а також у містобудівній документації. Прибережні захисні смуги встановлюються на земельних ділянках усіх категорій земель, крім земель морського транспорту. Згідно ВКУ межах існуючих населених пунктів прибережна захисна смуга встановлюється з урахуванням містобудівної документації. Прибережні захисні смуги встановлюються за окремими проектами землеустрою. Проекти землеустрою щодо встановлення меж прибережних захисних смуг (з установленою в них пляжною зоною) розробляються в порядку, передбаченому законом.

Згідно ст.186 ЗКУ: проекти землеустрою щодо організації і встановлення меж в тому числі земель водного фонду погоджуються з власниками, користувачами земельних ділянок, що включаються до цих територій без їх вилучення, крім випадків, коли обмеження безпосередньо встановлені законом або прийнятими відповідно до нього нормативно-правовими актами; проекти землеустрою щодо організації і встановлення меж територій в тому числі земель водного фонду погоджуються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища (у разі наявності територій чи об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного значення, земель оздоровчого, рекреаційного призначення, земель водного фонду та водоохоронних зон), органом

виконавчої влади Автономної Республіки Крим у сфері охорони навколишнього природного середовища, структурним підрозділом відповідної обласної, Київської чи Севастопольської міської державної адміністрації у сфері охорони навколишнього природного середовища (у разі наявності територій чи об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення).

Згідно Закону України "Про землеустрій" ст 47 проекти землеустрою щодо організації і встановлення меж територій природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення, оздоровчого, рекреаційного, історико-культурного, лісгосподарського призначення, земель водного фонду та водоохоронних зон, обмежень у використанні земель та їх режимоутворюючих об'єктів розробляються з метою в тому числі встановлення меж водоохоронних зон та прибережних захисних смуг. Між тим, у постановах Верховного Суду України від 01 липня 2015 року у справі № 6-184цс15, Верховного Суду від 20 березня 2019 року у справі № 810/726/18, від 24 квітня 2019 року у справі № 826/13358/17 міститься правовий висновок, відповідно до якого при наданні земельної ділянки за відсутності проекту землеустрою зі встановлення прибережної захисної смуги необхідно виходити з нормативних розмірів прибережних захисних смуг, установлених статтею 88 Водного кодексу України, та орієнтовних розмірів і меж водоохоронних зон.

Контроль за створенням прибережних захисних смуг, а також за дотриманням режиму використання їх територій здійснюється виконавчими комітетами сільських, селищних, міських рад і центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів (ст 87 ВКУ).

Прибережні захисні смуги у межах водоохоронної зони можуть використовуватися для провадження господарської діяльності за умови обов'язкового виконання вимог, передбачених статтями 89 та 90 Водного кодексу України згідно Порядку визначення розмірів і меж водоохоронних зон та режим ведення господарської діяльності в них [<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/486-96-%D0%BF#Text>].

Згідно статті 88 ВКУ прибережні захисні смуги є природоохоронною територією з режимом обмеженої господарської діяльності.

Наявність водних об'єктів з їх прибережними територіями у просторі населеного пункту є показником якості середовища, що дозволяє природі частково нівелювати техногенні явища, зменшувати вплив екологічних катастроф, оздоровче діяти на людину та її оточення, поліпшуючи хімічний склад атмосфери, зменшуючи вплив електромагнітного та радіаційного випромінювання тощо. Водойми зменшують забрудненість повітря, очищують його від пилу та промислових газів, сприяють розсіюванню шкідливих атмосферних домішок тощо.

2.2.1. Прогнозовані зміни стану водойм

Згідно Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища в Івано-Франківській області у 2022 році, річна кількість опадів за всіх прогнозів антропогенного впливу на кліматичну систему та протягом століття незначно зростатиме у середньому на 2-6% з максимальним значенням 8% для прогнозу надмірного антропогенного впливу. Але для всіх прогнозів антропогенного впливу на кліматичну систему характерно посилення перерозподілу опадів протягом року в межах ± 20 відсотків із їх збільшенням у холодний період і зменшенням у теплий, особливо у липні і серпні, а для прогнозу надмірного антропогенного впливу на кліматичну систему - і в червні, при цьому максимальне зменшення опадів очікується на південному сході та півдні, а на заході та північному заході навіть улітку опади, скоріше, збільшуватимуться

Можливий вплив на водні об'єкти в межах с. Яблуниця внаслідок забудови, що провокує збільшення водонепроникних поверхонь. Цей процес, а також зменшення площ лісовкритих територій може призводити до збільшення ризиків проходження катастрофічних паводків. Також у зв'язку із змінами клімату в регіоні прогнозується збільшення кількості катастрофічних погодних явищ, зокрема злив і повеней.

На території села Яблуниця на стан водойм можливе посилення типових для території сільських населених пунктів області видів впливу: недотримання водоохоронних зон та прибережних захисних смуг для річок та струмків згідно вимог Водного кодексу; відсутність системи каналізації від житлових будинків з організацією каналізаційних очисних споруд глибокої біологічної очистки; неорганізоване відведення дощових і талих вод з території забудови сіл, з очищенням їх перед скидом в річку тощо.

Більш точний прогноз зміни стану водойм можливий лише після проведення відповідних польових досліджень.

2.1.5. Стан земельних ресурсів

Територія населеного пункту, зокрема територія детального плану, що розглядається, включає в себе низку земель різних типів (рис. 2.8, 2.9, 2.10) [5]. Генеральним планом населеного пункту навколишня територія передбачена, як територія садибної житлової забудови.

Рельєф місцевості горбистий і має стрімкий ухил на південь. Абсолютні відмітки рельєфу в межах земельної ділянки змінюються в межах від 971,1м до 964,7м в Балтійській системі висот. Перепад висот в межах території проектування складає 6,4 м.

Ґрунтовий покрив на території дослідження строкатий, що обумовлено складним рельєфом та відповідними ґрунтотвірними процесами Карпатського регіону. У межах гірської частини території чітко відслідковується вертикальна диференціація ґрунтів. У високогірному ярусі поширені гірсько-лучно-буроземні ґрунти, на безлісних ділянках – дерново-буроземні ґрунти. Більш пологі гірські схили вкриті суглинковими буроземно-підзолистими ґрунтами. На пологих схилах та в річкових долинах формуються лучно-буроземні ґрунти [9].

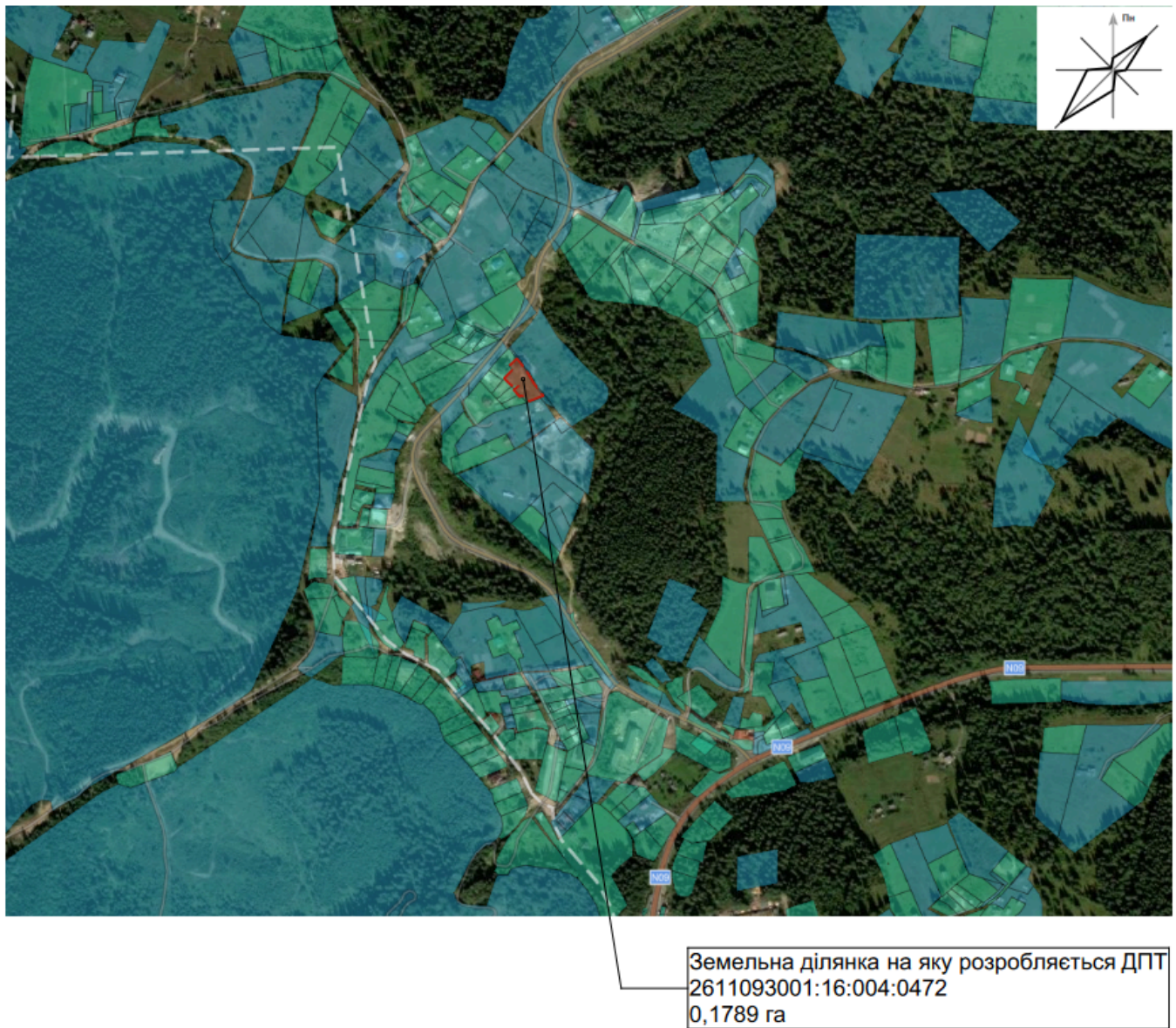
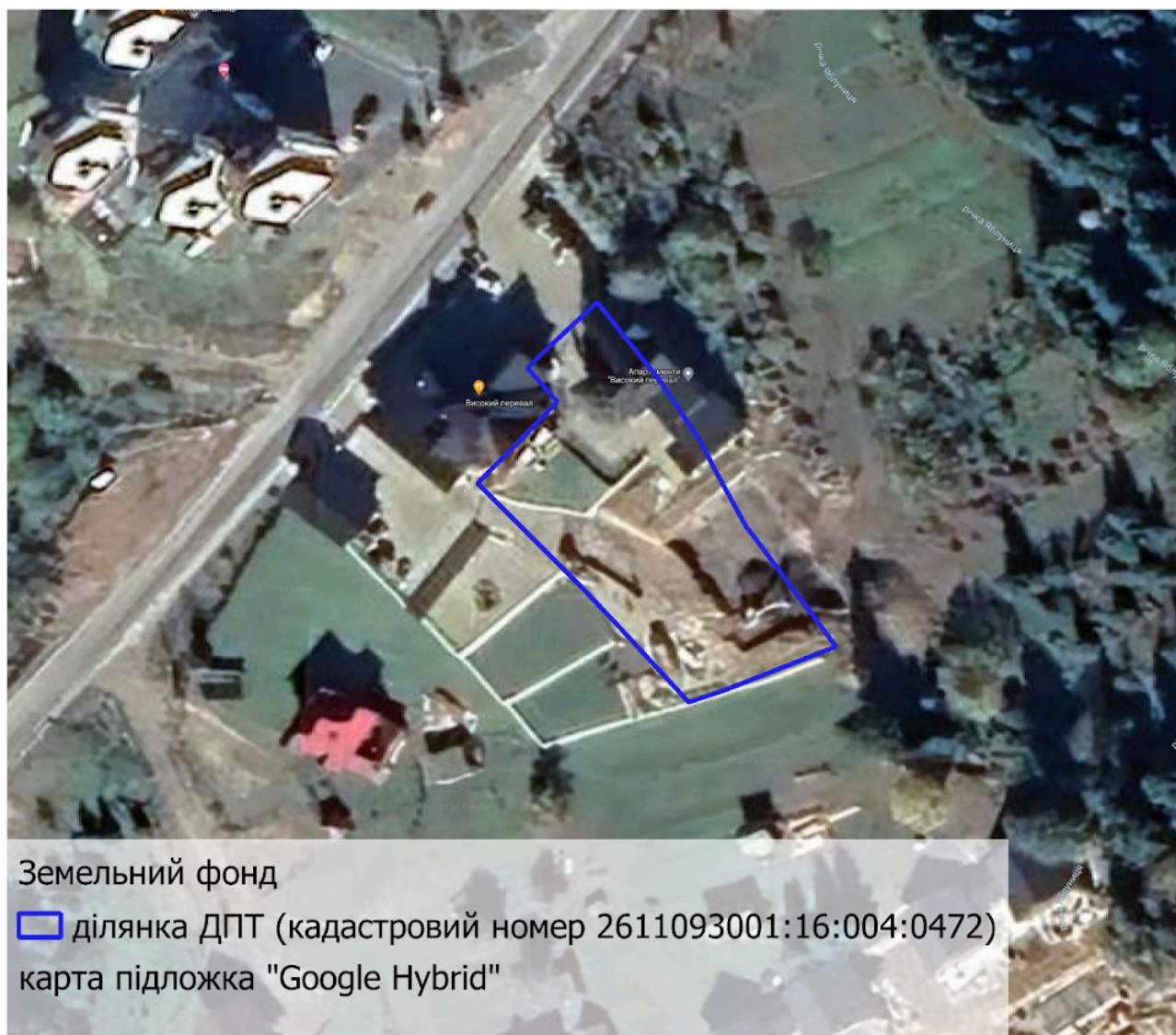

рис. 2.8. Схема розташування території проектування

Земельний фонд

□ ділянка ДПТ (кадастровий номер 2611093001:16:004:0472)
карта підложка "Google Hybrid"

рис.2.10. Земельний фонд

2.1.5.1. Прогнозовані зміни стану земельних ресурсів

Територія проектування і населений пункт загалом розвиваються. У разі, якщо на території не відбуватиметься активних бойових дій, відбуватиметься його подальший розвиток і зміни в пропорціях наявних видів землекористування.

Внаслідок ведення сільського господарства за межами населеного пункту можливе забруднення ґрунтів. Існуючі методи ведення сільського господарства без застосування сучасних профільних знань та методологій можуть призвести до деградації ґрунтів та зниження їх якості та до забруднення водних об'єктів.

Враховуючи економічні зміни спричинені війною росії проти України та переміщенням промисловості у західні регіони, варто очікувати індустріалізацію регіону

Основним джерелом забруднення ґрунтів на території сільських населених пунктів є проведення утилізації побутових відходів на присадибних ділянках та відсутність каналізації від житлових будинків (населення користується надвірними вбиральнями та вигрібними ямами). Крім цього, уздовж автодоріг ґрунти забруднюються осідаючими шкідливими речовинами з вихлопних газів

Безпосередньо на ділянках ДПТ сільськогосподарський вплив відсутній.

2.1.6. Сучасний стан природно-заповідного фонду та рекреації

2.1.6.1. Сучасний стан туризму

Згідно стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки [<https://www.if.gov.ua/storage/app/sites/24/documentu-2021/10-06-2021-strategiya-rozvitku-ivano-frankivskoi-oblasti-na-2021-2027-roki.pdf>] операційна ціль 1.3. "Розвиток туристично-рекреаційної сфери" включає такі завдання: 1.3.1. Розвиток туристичної інфраструктури та навігації; 1.3.2. Збереження та управління природною та культурною спадщиною; 1.3.3. Створення нових та підтримка існуючих туристичних продуктів і атракцій у т.ч. на гірських територіях, їх доступність для людей з інвалідністю; 1.3.4. Маркетинг туристичного потенціалу Івано-Франківської області. Стратегічний напрямок 2. полягає у Забезпеченні духовного та культурного розвитку жителів громади і включає такі завдання 2.2.1. Розвиток різних видів туризму, 2.2.2. Розвиток туристичної інфраструктури, 2.2.3. Покращення матеріально-технічного стану закладів культури та розширення напрямків роботи з метою залучення більш широкого кола жителів.

Туристичні та оздоровчо-рекреаційних об'єкти в с. Яблуниця розміщені з метою забезпечення комфортного та зручного відпочинку для туристів та відвідувачів. Основні елементи просторової організації включають: готелі, курорти та бази відпочинку. Це великі готелі та курорти з різним рівнем комфорту та послуг, а також невеликі сімейні готелі та приватні гостьові будинки. Розміщені ресторани, кафе та бари пов'язані з основними туристичними зонами, де вони можуть пропонувати страви місцевої та міжнародної кухні. Спа-центри та оздоровчі заклади, басейни та інші об'єкти розташовані для оздоровлення та рекреації, а також враховують доступність та зручність для відпочиваючих. Культурні заходи: село Яблуниця організовує культурні заходи, фестивалі, концерти, виставки та інші події, які пропонують місцеву культуру, мистецтво та розваги для туристів та мешканців [5].

Територія проектування перебуває за межами території об'єктів культурної спадщини та їх охоронних зон, які на момент проектування не виявлено та не встановлено. На даній території відсутній культурний шар який являв би собою культурно-історичну цінність [5].

2.1.6.2. Природно-заповідний фонд

На території с. Яблуниця знаходиться національний природний парк загальнодержавного значення "Карпатський".

Територія проектування перебуває за межами території об'єктів природно-заповідного фонду та їх охоронних зон. Природоохоронні території в межах розроблення містобудівної документації відсутні та не проектується [5].

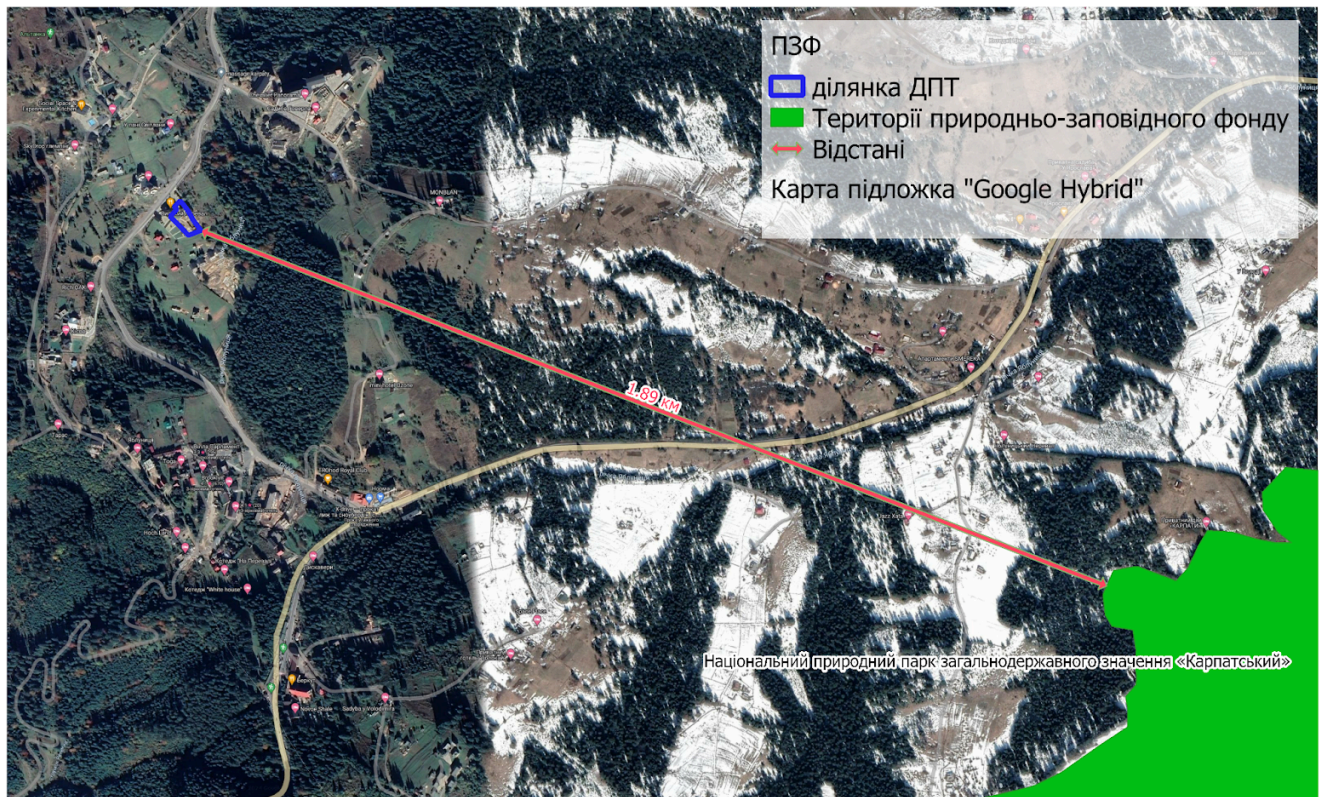

рис.2.11 . Схема розташування територій природно-заповідного фонду

2.1.6.3. Смарагдова мережа

На території с. Яблуниця знаходиться національний природний парк загальнодержавного значення "Карпатський", який одночасно є об'єктом Смарагдової мережі (UA0000014). Антропогенна діяльність на території Смарагдової мережі регулюється Законом України "Про приєднання України до Конвенції 1979 року про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі".

Територія проектування перебуває за межами території об'єктів Смарагдової мережі.

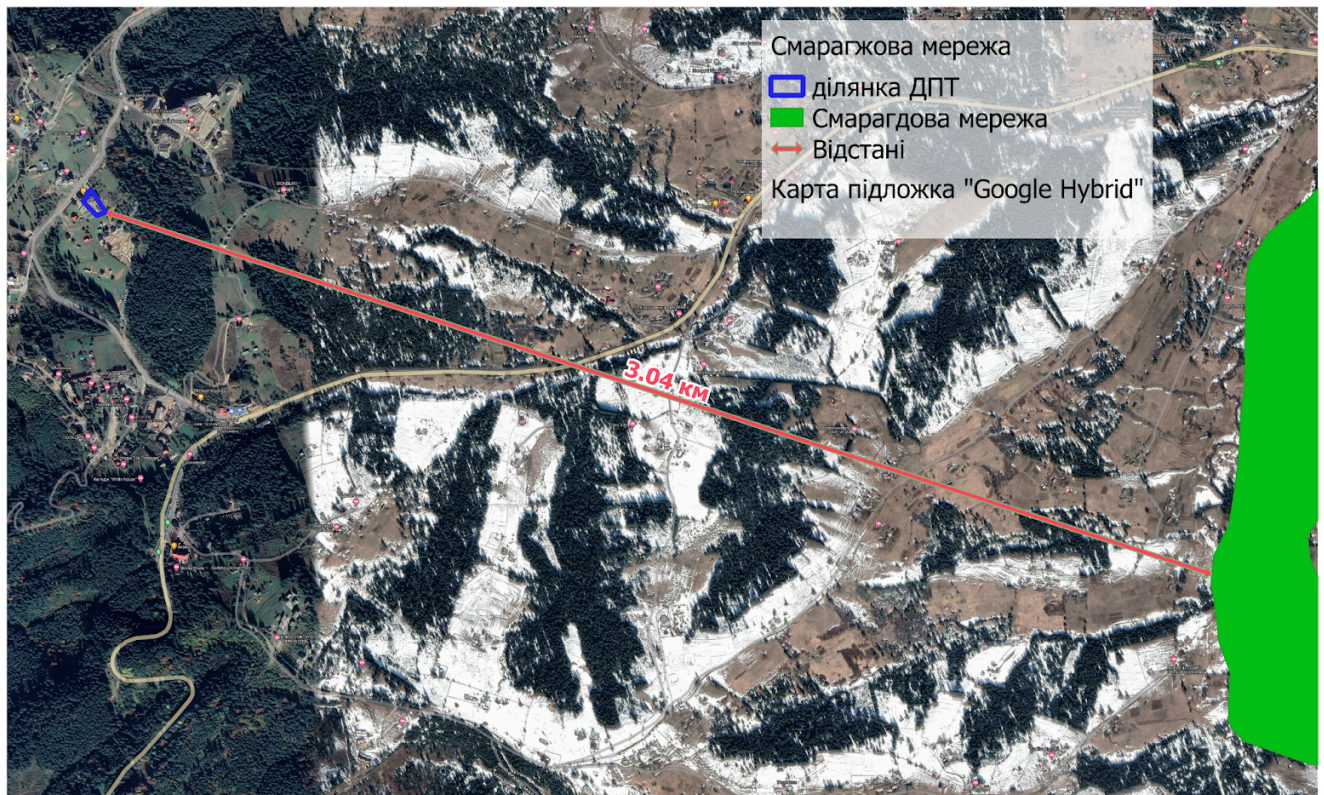

Рис.2.12. Схема розташування територій Смарагдової мережі

2.1.6.4. Локальна екомережа

Відомості про схеми локальної екомережі на території с. Яблуниця відсутні.

Моделювання локальних екомереж потребує ретельного вивчення всіх елементів екомереж і їхнього місцезнаходження, у т.ч. з "винесенням у природу" цих елементів і вирішенням відповідних питань щодо землеустрою тощо.

Згідно Закону України "Про екологічну мережу України" ст.11 [<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1864-15>] місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування у сфері формування, збереження та використання екомережі в межах своїх повноважень забезпечують: розроблення та виконання регіональних і місцевих схем та програм розвитку екомережі, проведення необхідних для цього наукових досліджень; надання відповідно до закону фінансової та іншої підтримки власникам і користувачам земельних ділянок, що знаходяться в межах територій та об'єктів екомережі.

Згідно Закону України "Про екологічну мережу України" ст.5 до складових структурних елементів екомережі включаються: а) території та об'єкти природно-заповідного фонду; б) землі водного фонду, водно-болотні угіддя, водоохоронні зони; в) землі лісового фонду; г) полезахисні лісові смуги та інші захисні насадження, які не віднесені до земель лісового фонду; г) землі оздоровчого призначення з їх природними ресурсами; д) землі рекреаційного призначення, які використовуються для організації масового відпочинку населення і туризму та проведення спортивних заходів; е) інші природні території та об'єкти (ділянки степової рослинності, пасовища, сіножаті, луки, кам'яні розсипи, піски, солончаки, земельні ділянки, в межах яких є природні об'єкти, що мають особливу природну цінність); є) земельні ділянки, на яких зростають природні рослинні угруповання, занесені до Зеленої книги України; ж) території, які є місцями перебування чи зростання видів тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги України; з) частково землі

сільськогосподарського призначення екстенсивного використання - пасовища, луки, сіножаті тощо; и) радіоактивно забруднені землі, що не використовуються та підлягають окремій охороні як природні регіони з окремим статусом.

Згідно ЗУ "Про Концепцію збереження біологічного різноманіття України" (далі концепція) біорізноманіття є національним багатством України, яке забезпечує екосистемні та біосферні функції живих організмів, їх угруповань та формує середовище життєдіяльності людини. На жаль, сьогодні біологічне різноманіття втрачається під час забудов, розорювання землі, меліорації, спорудження водосховищ, створення мереж транспортної інфраструктури та здійснення інших видів господарської діяльності. Серед іншого в Концепції створення та упорядкування прибережно-захисних смуг водних об'єктів; збереження лучних та степових систем; інвентаризація місцевих болотних угідь; здійснення заходів, спрямованих на відновлення лісів у місцях їх природного зростання і заліснення нових територій, оптимізація рекреаційного навантаження на лісові масиви тощо визначається як заходи по збереженню біологічного різноманіття.

Прибережно-захисні смуги виконують роль екологічних коридорів, а також збереженню біорізноманіття водних об'єктів. Наявність та дотримання використання і утримання ПЗС дозволяють природі частково нівелювати техногенні явища, зменшувати вплив екологічних катастроф, оздоровче діяти на людину та її оточення, поліпшуючи хімічний склад атмосфери, зменшуючи вплив електромагнітного та радіаційного випромінювання тощо. Водойми зменшують забрудненість повітря, очищають його від пилу та промислових газів, сприяють розсіюванню шкідливих атмосферних домішок тощо.

Наявність зелених насаджень у населених пунктах відіграє важливу роль у забезпеченні благоустрою та сприятливого для людини стану довкілля. Крім того, зелені насадження відіграють важливу роль і у формуванні ландшафту. Нарешті, зелені насадження покликані забезпечувати комфортність і естетичність життєвого середовища жителів та його відповідність санітарно-гігієнічним нормам.

2.1.6.5. Прогнозовані зміни стану природно-заповідного фонду та інших рекреаційних територій

Тиск на території або об'єкти ПЗФ та Смарагдової мережі не передбачається.

2.1.7. Поточний стан рослинного покриву – біотопів

Основні види землекористування на території внесення змін – житлова садибна забудова. Ці умови визначають ступінь перетвореності природного ландшафту, у межах якого розміщено село (та територія проекту ДДП зокрема) та види біотопів території. Частина території проектування вкрита лісом. На цих ділянках сформовані типові лісові біотопи.

Крім цього на території села існують біотопи постійних водойм, водотоків та прибережні (EUNIS: D5.21, D2.3), що піддаються постійному антропогенному впливу та руйнації. Біотопи водойм перебувають під загрозою знищення через недотримання вимог використання територій ПЗС, розорювання земель, невпорядковану забудову та забруднення хімікатами, що переносяться з орних земель, автомобільних доріг, від діяльності туристичних закладів. Детальна оцінка поточного стану рослинного покриву та біотопів а також прогноз змін біотопів можливі лише після проведення низки польових досліджень.

2.2. Основні екологічні проблеми території

Детальне визначення та пріорітизація екологічних проблем населеного пункту можливі лише за умови залучення до консультацій в процесі екологічної оцінки мешканців с. Яблуниця, представників відповідних державних органів та неурядових

організацій, а також представників суб'єктів, що ведуть господарську діяльність на території населеного пункту та територіях, що впливають та зазнають впливу від антропогенної діяльності на території села.

Оскільки на час виконання стратегічної екологічної оцінки ДДП таких консультацій не проводилося, автори екологічної оцінки сформулювали список екологічних проблем населеного пункту, основою для якого слугували дані Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів, Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», інші документи, зазначені в цьому звіті. Даний перелік екологічних проблем не є вичерпним, та може змінюватись і доповнюватись із отриманням даних польових досліджень території, а також за результатами проведення консультацій із суб'єктами, що залучені до антропогенної діяльності на території села. Даний документ в тому числі може слугувати відправною точкою для розробки стратегії адаптації до змін клімату с. Яблуниця зокрема та Поляницької територіальної громади в цілому, відповідно до Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року, Паризької угоди, Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату тощо.

Основними екологічними проблемами, з якими стикається с. Яблуниця зокрема в межах території внесення до генерального плану змін, є:

1. Атмосферне повітря

· головними джерелами забруднення повітря шкідливими речовинами є вулично-дорожня мережа, та приватні домогосподарства, що мають пічне опалення.

2. Водні ресурси

- недотримання водоохоронних зон та прибережних захисних смуг для річок та струмків згідно вимог Водного кодексу;

- відсутність каналізації від житлових будинків (населення користується надвірними вбиральнями та вигрібними ямами) з організацією каналізаційних очисних споруд глибокої біологічної очистки;

- забрудненість річок та берегів річок побутовими відходами та недостатньо очищеними стічними водами

- забруднення дощових вод від паливно-мастильних речовин автотранспорту.

3. Земельні ресурси

- забруднення ґрунту від проведення утилізації побутових відходів на присадибних ділянках

- забруднення ґрунту стічними водами з вигрібних ям;

- забруднення ґрунту токсичними речовинами від стихійних сміттєзвалищ

- забруднення ґрунту вздовж доріг шкідливими речовинами внаслідок викидів автотранспорту.

4. Лісові ресурси, природно-заповідний фонд, рекреація

· низький розвиток територій зелених насаджень загального користування;

5. Поводження з відходами

· недостатній рівень централізованого вивезення та роздільного збору ТПВ.

2.3. Чинники негативного впливу на довкілля

Нижче визначено існуючі на території розроблення ДДП чинники негативного впливу на компоненти довкілля та проаналізовано шляхи передачі такого впливу. Отриману інформацію, за допомогою геоінформаційного аналізу, структуровано за шляхами передачі впливу.

2.3.1 Акустичне забруднення

Основним джерелом шуму на території села Яблуниця є автомобільний транспорт, що рухається по автодорозі державного значення Н-09 яка проходить через село та автотранспорт, що рухається по головних вулицях, об'єкти туристичної галузі

2.3.2. Прогнозовані зміни стану довкілля зі сторони шумового забруднення, якщо документ не буде затверджено

Значних змін у шумовому забрудненні території не передбачається. Негативний вплив на здоров'я людей, що проживають у зоні дії такого забруднення залишиться на такому ж рівні.

2.3.3. Забруднення атмосферного повітря

В межах ДДП об'єктів, що забруднюють атмосферне повітря не виявлено.

2.3.4. Прогнозовані зміни стану атмосферного повітря, якщо документ не буде затверджено

Значних змін в обсягах викидів в атмосферу не передбачається.

2.3.5. Електромагнітне забруднення

Зон радіаційного, електромагнітного та іншого техногенного характеру на території ДДП немає.

2.3.6. Прогнозовані зміни стану довкілля від впливу електромагнітного забруднення, якщо документ не буде затверджено

За умови збереження існуючого просторового планування території змін в інтенсивності та площі впливу не передбачається. Істотного впливу на здоров'я мешканців електромагнітне забруднення не матиме.

2.3.7. Перенесення забруднюючих речовин із дощовими водами

Хімічний склад забруднюючих речовин є унікальним для кожного із джерел, тому за умови вибору відповідних індикаторів забруднення є можливим ідентифікувати вплив кожного із джерел. Дана інформація носить узагальнений характер і має на меті визначити структуру зв'язків між об'єктами території. В подальшому інформація про територію має бути доповнена інформацією щорічного моніторингу стану довкілля, зокрема про результати проб ґрунту та води, інформацією про хімічний та морфологічний склад ґрунтів тощо.

Забруднення від житлових територій.

Таке забруднення переважно зумовлене відсутністю господарсько-побутової каналізації, внаслідок чого у ґрунти і ґрунтові води інфільтруються поверхнево-активні речовини миючих засобів, органічні продукти що утворюються внаслідок гниття фекалій, паливно-мастильні матеріали, пестициди, що використовуються населенням на городах.

Забруднення від вулиць та доріг.

Можливе забруднення довкілля паливно-мастильними матеріалами, рештками гуми від автомобільних шин, що містять канцерогени та важкі метали, а також мікрочастинками вихлопних газів автомобілів, що осідають в зоні впливу доріг.

Також, можлива несанкціонована утилізація відходів у непризначених для цього місцях з високою ймовірністю може призвести до локальних техногенних катастроф, коли високотоксичні речовини забруднюють ґрунт і підземні води до рівня, що унеможлиблює повноцінну життєдіяльність мешканців на цих територіях.

Індикатори для моніторингу стану довкілля, що враховують специфіку даних об'єктів та методи проведення досліджень наведено у розділі 10 - “Заходи, передбачені

для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення".

2.3.8. Прогнозовані зміни стану довкілля від забруднення ґрунтів і поверхневих вод чинниками, зазначеними в (2.3.7) якщо документ не буде затверджено

Значних змін в обсягах та структурі шкідливих речовин, що забруднюють поверхневі води, не передбачається. Прогнозується кумулятивний вплив такого забруднення на довкілля через накопичення в зонах векторного впливу від доріг, житлових територій та об'єктів туризму та рекреації (готелів, ресторанів тощо). Це матиме прямий вплив на стан водних об'єктів, розташованих поряд із територією ДДП.

Враховуючи відсутність актуальних даних агрохімічної зйомки ґрунтів, наявну інформацію із відкритих джерел про низьку стійкість частини ґрунтів до забруднення відходами, збільшення антропогенного навантаження через розвиток туристичної сфери, недотримання ПЗС навколо водних об'єктів, а також прогнозовані зміни клімату, можна спрогнозувати поступове забруднення місцевих водойм, обміління та їх евтрофікацію, руйнування екосистем водойм. Забруднюючі речовини можуть поширюватись із водотоком та мати вплив на об'єкти довкілля, що знаходяться поза межами території ДДП. Для визначення обсягів існуючого забруднення необхідно провести додаткові польові дослідження.

Забруднення поверхні ґрунту призводить до накопичення шкідливих речовин, що негативно впливає на природні екосистеми. Проникаючи в ґрунт, забруднені дощові води знижують якість питної води в колодязях, які є джерелом питного водопостачання для мешканців зазначеної території. Такий вплив поверхневого забруднення має довгостроковий негативний вплив на здоров'я, викликаючи спектр хронічних захворювань.

2.3.9. Проблеми поводження з відходами

Серед низки екологічних проблем, які мають місце в області, гостро стоїть проблема поводження з відходами, які є одним з найбільших забруднювачів навколишнього середовища та негативно впливають на всі його компоненти.

Несанкціонована утилізація відходів у непризначених для цього місцях з високою ймовірністю може призвести до локальних техногенних катастроф, коли високотоксичні речовини забруднюють ґрунт і підземні води до рівня, що унеможлиблює повноцінну життєдіяльність мешканців на цих територіях.

Відомості щодо обсягу відходів, які виробляє село, а також про місця вивезення та утилізації відходів - не надана.

2.3.10. Деградація ґрунтів через водну та вітрову ерозію

У зв'язку із очікуваним через зміни клімату зростанням кількості екстремальних погодних умов, зокрема шквальних вітрів та злив слід очікувати значного впливу вітрової та водної ерозії на ґрунти. Лімітуючим фактором, який виключає активацію і протікання ерозійних процесів є рослинність. Тому ризики вітрової ерозії приурочені до ареалів, які або не мають рослинного покриття (напр., зриті ділянки), або періодично залишаються без рослинності (рілля, городи).

Схожим чином, водна ерозія найбільш ймовірна на ділянках, де відсутній рослинний покрив із багаторічних рослин, механічний склад ґрунту сприяє його вимиванню, рельєф має круті ухили та сприяє формуванню потужних водних потоків. Згідно проведеного аналізу, територія дослідження має складний рельєф із крутими схилами та знаходиться в безпосередній близькості до водних об'єктів. В таких місцях можливе замулювання водних об'єктів через потрапляння ґрунту, що вимиватиметься із

зазначених ділянок внаслідок недотримання технології вертикального планування, відсутності в населення культури ведення будівельних робіт та інтелектуального потенціалу для прогнозування наслідків господарської діяльності.

2.4. Характеристика поточного стану історико-культурного фонду

Згідно наданих відомостей на території розроблення ДДП об'єкти, віднесені до історико-культурного фонду відсутні.

В разі виявлення знахідки археологічного або історичного характеру проектом передбачається повне припинення робіт у відповідності до вимог Закону України «Про охорону культурної спадщини», Закону України «Про охорону археологічної спадщини».

За умови виявлення об'єктів культурної спадщини їх паспортизація та визначення меж покладається на державні органи охорони культурної спадщини. У майбутньому за умови розробки облікової документації на пам'ятки культурної спадщини відповідні зміни мають бути враховані у порядок землекористування.

2.5. Аналіз сильних та слабких сторін, можливостей та загроз, що стосуються перспектив розвитку населеного пункту. (TOWS аналіз)

Метою аналізу є визначення елементів системи, що піддаються управлінню в контексті охорони природного середовища і таким чином зміни балансу причин та наслідків в сторону досягнення бажаного результату, узгодженого із завданнями ДДП та розвитку регіону.

Таблиця. 2.10. TOWS аналіз

	Зовнішні фактори. Можливості (О) Тренд зеленого туризму; Тренд органічного землеробства; Розвиток альтернативної енергетики; Розвиток міжмуніципального співробітництва; Дія програм міжнародної технічної допомоги; Угода про асоціацію з ЄС; Європейський зелений курс; Розвиток державної транспортної інфраструктури;	Зовнішні фактори. Загрози (Т) Військова агресія з боку РФ; Кліматичні зміни; Небезпека зараження водоносних горизонтів токсичними речовинами, що виділяються внаслідок необережного поводження з відходами та промислової діяльності; Посилення ерозії ґрунтів через інтенсивне вирубування лісових масивів; Втрата родючості ґрунтів через інтенсивну сільськогосподарську діяльність; Збільшення обсягу забруднення ґрунту та водних об'єктів мінеральними добривами; Руйнування екосистем внаслідок неефективної господарської діяльності, порушення режимів використання ПЗС; Зниження біорозмаїття або його структурна зміна; деградація водних екосистем (наприклад, евтрофікація та мертві зони); Біокумуляція токсинів.
Внутрішні фактори. Сильні сторони (S) Вигідне туристичне розташування громади . Наявність потенційних об'єктів інвестування. Наявність трудових ресурсів. Достатньо чисте довкілля. Наявність лісових природних ресурсів, рекреаційних зон	SO "Максі-Максі" Стратегія, що використовує сильні сторони для максимізації можливостей Розвиток зеленого туризму в рамках міждержавного партнерства та відповідно до державних стратегій. Заходи із охорони довкілля, розширення природоохоронних територій.	ST "Максі-Міні" Стратегія, що використовує сильні сторони для мінімізації загроз Збереження природоохоронних територій.
Внутрішні фактори. Слабкі сторони	WO "Міні-Максі" Стратегія, що підсилює	WT "Міні-Міні" Стратегія, що мінімізує слабкі

(W)	<i>слабкі сторони за допомогою переваг, які дають можливості</i>	<i>сторони та уникає загроз</i>
Нерозвинута житлово-комунальна сфера (відсутність централізованого водопостачання і водовідведення, відсутність каналізації в приватній забудові); Не організовано збір ТПВ у населеному пункті; Відсутність якісної транспортної інфраструктури; Відсутність якісної інженерної інфраструктури населеному пункті; Регулярні повені	Впровадження системи містобудівного кадастру, просторової аналітики для управління територіями та моніторингу довкілля, що зокрема дасть можливість ефективно управляти відходами. Залучення фінансування за державними та міждержавними програмами для розвитку інфраструктури, зеленого туризму, відновлення довкілля. Впровадження індикаторів цілей сталого розвитку в управління.	Впровадження роздільного збору відходів, стратегії Zero waste. Заповідання територій, зменшення споживання води. Пропаганда здорового способу життя, Розробка та впровадження стратегії адаптації до змін клімату в громаді.

Внаслідок проведення SWOT аналізу виявлено, що основними перевагами, що зумовлюють унікальність населеного пункту є екологічний ресурс та вигідне розташування з точки зору можливостей для подальшого розвитку туристичного бізнесу. Основною перешкодою, що стримує розвиток населеного пункту, є відсутність якісної транспортної, та інженерної інфраструктури, необхідність розвитку соціальної інфраструктури, прогнозовані зміни клімату. Загрозами, що піддаються управлінню, є: техногенні впливи на екосистему, зокрема неефективна будівельна та господарська діяльність; відсутність етики поводження з відходами, забруднення відходами від туристичної галузі, шумове навантаження, відсутність достатнього рівня озеленення загального користування; порушення режиму використання річок регіону.

Стратегічна екологічна оцінка має на меті визначення відповідності положень містобудівної документації цілям сталого розвитку суспільства та визначення екологічних критеріїв реалізації таких цілей.

Виходячи із цього, основною метою стратегічної екологічної оцінки ДДП є визначення та мінімізація ризиків для навколишнього середовища, пов'язаних із реалізацією проектних заходів. Також стратегічна екологічна оцінка має на меті визначення достатності попереджувальних заходів щодо загроз, які знаходяться поза межами контролю місцевої громади².

2.6. Підсумки розділу 2

За результатами оцінки поточного стану довкілля можна окреслити наступні зовнішні фактори, що негативно впливають на довкілля території ДДП:

Приватна забудова та наявність об'єктів готельної та ресторанної інфраструктури пов'язані з нею зменшення площ лісів та зміни природних біотопів, посилення негативних наслідків повеней, забруднення річок відходами та стічними водами.

3 ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Вплив від частини видів діяльності, що планується на території ДДП, поширюватиметься за межі цієї території. Нижче наведено перелік таких видів діяльності та описано їх вплив на компоненти довкілля за каналами впливу. Зазначену

² Розробники звіту зазначають, що TOWS аналіз проведено на основі отриманих від замовника даних. SWOT, TOWS аналізи у рамках процедури скринінгу за участю місцевих мешканців не проводився через відсутність чітко визначених законодавством вимог до цього.

інформацію систематизовано у вигляді наведеної в кінці розділу таблиці із переліком чинників негативного впливу та компонентів довкілля, для яких такий вплив є суттєвим.

Територія ділянки проектування знаходиться у західній частині с. Яблуниця. Генеральним планом села Яблуниця територія проектування передбачається, як територія садибної житлової забудови. Межа території проектування встановлена відповідно до викопіювання з містобудівної документації вищого рівня - генерального плану населеного пункту. Територія проектування знаходиться у проєктній зоні житлової садибної забудови та перебуває за межами санітарно-захисних зони від виробничих територій. Територія проектування перебуває за межами території об'єктів культурної спадщини та їх охоронних зон, які на момент проектування не виявлено та не встановлено. Територія проектування перебуває за межами території об'єктів природно-заповідного фонду та їх охоронних зон.

Території за межами ДДП, зокрема території с. Яблуниця та прилеглі до нього, на які можливе поширення впливу негативних факторів, пов'язаних з господарською діяльністю в межах території розроблення ДДП, характеризуються сільськогосподарським використанням і межує:

- із західної сторони - садибної житлової забудови;
- з півдня та сходу- землі сільськогосподарського призначення;
- з півночі – землі житлової та громадської забудови;

Території, на які можливе поширення впливу від проєктної діяльності, знаходяться поблизу ділянки ДДП і за своїми характеристиками не відрізняються від описаних у розділі 2 цього звіту. Кількісна та якісна характеристики стану довкілля, у т. ч. здоров'я населення на території, яка зазнає чи може зазнати впливу внаслідок реалізації документа державного планування було наведено за допомогою методів, доступних для даного масштабу задач.

3.1. Акустичне забруднення

Території, які згідно проєктних рішень можуть підпадати під акустичний вплив проєктної діяльності (*особливо на етапах будівництва*) розташовані в західній частині с. Яблуниця. В межах земельної ділянки, щодо якої здійснюється планування, знаходиться існуюча житлова будівля (апартаменти «Великий перевал»). Зі сторони проїзної дороги попри земельну ділянку із північної сторони проходить повітряна лінія електропередачі низької напруги 0,4 кВ. В даний момент, на території проектування та в її околицях, відсутні промислові складські та комунальні об'єкти, що можуть здійснювати негативний вплив на загальний екологічний стан навколишнього середовища. Рельєф місцевості горбистий і має стрімкий ухил на південь (абс. висоти рельєфу в межах земельної ділянки коливаються від 971,1м до 964,7м в БСВ). Амплітуда висот в межах території проектування складає 6,4 м. Територія проектування знаходиться в межах долини р. Яблуниця. На території наявні багаторічні зелені насадження. Цінні зелені насадження та благоустрій на території проектування – відсутні.

3.2. Забруднення атмосферного повітря

Території, що знаходяться в проектуванні, знаходяться у долині р.Яблуниця (її верхів'ях) і класифіковані як такі, що є житловою садибною забудовою за рахунок земель для ведення особистого селянського господарства. На даний час немає інформації про ймовірні обсяги викидів від проєктного об'єкту. Передбачається забруднення пилове (механічне), шумове (акустичне), вібраційне в процесі *будівництва*. В перспективі забруднення атмосферного повітря не передбачається.

3.3. Забруднення ґрунтів і поверхневих вод із міграцією шкідливих речовин із дощовими водами

У середньостроковій перспективі ґрунти на прилеглих ділянках зазнають перемішування поверхневих горизонтів та переуцільнення.

Об'єктом потенційного забруднення від господарської діяльності на території ДДП є річка Яблуниця. Таке забруднення може відбуватись внаслідок неналежного ведення господарської діяльності, скидуванні стічних вод, а також в результаті великих повеней, коли територія проектування зазнаватиме ризику затоплення.

Для детального моделювання поширення впливу необхідно проводити додаткові польові дослідження, які мають бути виконанні на етапі оцінки впливу на довкілля планованої діяльності.

3.4. Електромагнітне забруднення

Вплив можливого електромагнітного забруднення буде незначним, на етапі будівництва і не поширюватиметься за межі території ДДП.

Оскільки зі сторони проїзної дороги попри земельну ділянку із північної сторони проходить повітряна лінія електропередачі низької напруги 0,4 кВ. - це і є основним чинником формування електромагнітного забруднення території на якій планується проектна діяльність.

3.5. Проблеми поводження з відходами

Основне забруднення від запропонованої проектом ДДП діяльності буде у вигляді господарських відходів. Поширення забруднення за течією річки Яблуниця може відбуватись в періоди підтоплення/затоплення території, і то у роки із посиленням водопіллям.

3.6. Вплив на об'єкти рекреації поза межами розроблення ДДП

В межах території розроблення ДДП та поруч відсутні об'єкти, віднесені до ПЗФ, ліси або інші цінні території. Вплив на об'єкти ПЗФ нижче за течією може бути кумулятивним, пов'язаним із замуленням вод річки Яблуниця.

3.7. Підсумки

Зазначену інформацію систематизовано у вигляді наведеної нижче таблиці із переліком чинників негативного впливу та компонентів довкілля, для яких такий вплив є суттєвим.

Таблиця. 3.1.
Компоненти довкілля поза територією розроблення ДДП, що зазнають негативного впливу

Чинники негативного впливу	Компоненти, що зазнають негативного впливу							
	Атмосферне повітря	Поверхневі води	Ґрунтові води	Підземні води	Ґрунти	Види біотопи	Образ ландшафту	Клімат
зі сторони дорожньої мережі та виробничих механізмів - шум, викиди хімічних речовин (особливо на етапі будівництва)	забруднення повітря викидами транспорту, шумове забруднення. АМ, АЗ	хімічне забруднення із ДВ	інфільтрація	-	Р,ДВ	Руйнування біотопів, Р	-	на моменті будівництва ймовірно запилення
на земельній ділянці No1 передбачається відкрита автостоянка на 17 паркомісць та 1 для МГН.	забруднення повітря викидами транспорту, шумове забруднення. АМ	ДВ, ймовірні одноразові змиви автохімікатів	-	-	ущільнення	Руйнування біотопів, Р	-	на моменті будівництва ймовірно запилення

зі сторони з поводження з відходами (особливо на етапі будівництва)	Збільшення кількості пилу в повітрі, АМ	хімічне, органічне забруднення із ДВ	-	-	Р, ДВ	ДВ	АМ, ЕЗ	Т
зовнішнє освітлення території	С	-	-	-	-	-	-	С
електричні або твердопаливні котли - система опалювання	АМ	-	-	-	-	-	-	АМ, Т
нова система сонячних панелей,	-	-	-	-	-	-	-	-
облаштування свердловин в приямку (кесоні) та встановлення насосної станції для подачі води в будівлі розташовані на кожній з ділянок, на господарсько-питні і та протипожежні потреби території, які пропонується розташувати на земельній ділянці.	-	-	-	-	-	-	-	-
відведення господарсько-побутових стоків від житлових будинків передбачається до септика закритого типу з повною біологічною очисткою. Самопливна каналізаційна мережа	-	органічне забруднення із ДВ	органічне забруднення із інфільтрацією у разі небалостей	органічне забруднення із інфільтрацією у разі небалостей	забруднення органічне у разі небалостей	-	-	-
благоустрій	-	-	-	-	-	-	-	-
на земельній ділянці No2 - нежитлова будівля (готельно-ресторанний комплекс), яка складається з двох блоків: 2 поверхи (12,45x12,20м) - 7 поверхів (25,40x16,10м)	забруднення повітря викидами транспорту, шумове забруднення. АМ, АЗ - у разі будівництва при експлуатації - С, Р	органічне забруднення із ДВ	органічне забруднення із інфільтрацією у разі небалостей	органічне забруднення із інфільтрацією у разі небалостей	перемішування поверхневого шару, ушільнення	руйнування біотопів - при виснажливо му природокористуванні та перевищеннях навантаження на територію	дигресія ландшафту - при виснажливо му природокористуванні та перевищеннях навантаження на територію	С, Т, АЗ

на земельній ділянці No1 – нежитлова будівля (паливна) розміром в плані 10,0х9,6м., поверховістю один поверх,	забруднення повітря викидами транспорту, шумове забруднення. в AM, A3 - у разі будівництва при експлуатації - С, Р	органічне забруднення із ДВ	органічне забруднення із інфільтрацією у разі небалостей	органічне забруднення із інфільтрацією у разі небалостей	перемішування поверхневого шару, ушільнення	руйнування біотопів - при неконтрольованій рекреаційній діяльності та перевищеннях навантаження на територію	дигресія ландшафту - при неконтрольованій рекреаційній діяльності та перевищеннях навантаження на територію	С, Т, АЗ
рекреаційна діяльність	-	-	-	-	ушільнення	руйнування біотопів - при неконтрольованій рекреаційній діяльності та перевищеннях навантаження на територію	дигресія ландшафту - при неконтрольованій рекреаційній діяльності та перевищеннях навантаження на територію	-

ДВ - дощові води, АМ - атмосфера (механічне перенесення впливу, запахи та механічні частинки),
 АЗ - Атмосфера (звукове навантаження), Е - електромагнітне випромінювання,
 С - світлове забруднення, ЕЗ - естетичне забруднення, Т - теплове забруднення, Р - прямий механічний вплив (руйнування)

Згідно викладених в табл. 3.1 даних, факторами, що поширюють свій вплив на довкілля поза межами території розроблення ДДП є: робота машин та механізмів під час будівництва та реалізації рішень проекту, господарські відходи, ймовірні аварії на каналізації чи системі водогону.

Компонентами довкілля, що зазнають найбільшого впливу поза межами населеного пункту є: поверхневі води, ґрунти, біотопи, атмосферне повітря.

Основними каналами передачі зазначеного впливу є дощові води.

На зазначені фактори впливу, компоненти довкілля та канали передачі даних буде звернуто увагу під час аналізу проектних рішень.

4. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

4.1. Основні екологічні проблеми

Екологічні умови території проектування загалом характеризуються як відносно сприятливі, проте відчутним є посилений тиск господарської сфери та агро чи рекреаційного природокористування на навколишнє середовище, зокрема виникають проблеми, які пов'язані з поводженням з відходами, особливо гостро стоїть питання несанкціонованих сміттєзвалищ та загальної засміченості території від рекреаційного використання, засмічення русла річки Яблуниця, не дбайливе ставлення до зелених насаджень особливо природних лісостанів чи лучних біотопів. Окремо, потрібно зазначити також ситуацію із забруднення водних об'єктів, зокрема, річки Яблуниця стічними неочищеними каналізаційними водами. Ці фактори визначають стан більшості

компонентів довкілля і в першу чергу атмосферного повітря, поверхневих та підземних вод, ґрунтового покриву тощо. Відповідно, стан довкілля значною мірою визначає рівень захворюваності, стан здоров'я населення.

Детальні локальні дані щодо стану здоров'я населення в селі Яблуниця не надано.

Отже, екологічними проблемами та ризиками впливу на здоров'я людини, які визначено в пп. 2 та 3 і які має врахувати ДДП є:

1. Атмосферне повітря

- основним забруднювачем атмосферного повітря є автотранспорт, що рухається по існуючих вулицях і дорогах та стаціонарні промислові об'єкти, які на території проектування відсутні. А отже, основним джерелом забруднення пилового атмосферного повітря території проектування залишається автотранспорт. Особливу увагу, потрібно звернути *на етап власне будівництва*, коли такий вплив на компонент довкілля буде найбільш сильним.
- ймовірними джерелами забруднення атмосфери на проектованому об'єкті може бути стоянки автомашин;
- зміни мікроклімату, що безпосередньо пов'язані з активними впливами планованої діяльності і є, здебільшого, збільшення відсотку поверхонь із штучним покриттям та, наразі, використання твердопаливних котлів для системи опалення;

2. Водні ресурси

- забруднення поверхневих водних об'єктів та ґрунтових/підземних вод недостатньо очищеними стічними, зливними водами та інфільтраціями;
- механічне забруднення;

3. Земельні ресурси та ґрунти

- хімічне, органічне, механічне забруднення ґрунтового покриву - особливо на етапі будівництва;
- видалення та або перемішування приземного родючого шару ґрунту;
- інженерно-геологічні небезпеки або негативні фізико-географічні явища спричинені внаслідок реалізації завдань ДДП;

4. Здоров'я населення

- джерелом електромагнітного випромінювання можуть виступати існуюча лінія електропередачі низької напруги 0,4 кВ
- джерелом вібраційного забруднення може бути промислове та будівельне обладнання;

5. Поводження з відходами

- недосконала система поводження з твердими побутовими відходами;
- засмічення території;

6. Біорізноманіття

- руйнування природних оселищ;
- фрагментація природних ландшафтів;
- зникнення видів та інше.

Як видно із таблиці 3.1. розділу 3, ряд запланованих проектних рішень ДДП є факторами впливу на навколишнє середовище, а також, опосередковано, на здоров'я населення. Компоненти природи зазнаватимуть найбільшого тиску у процесі будівництва. Під час експлуатації посилення негативних впливів ймовірно за умови недбалостей в природокористуванні або аварійних ситуацій під час експлуатації тощо.

Об'єкти і території природно-заповідного фонду, історико-культурної спадщини не потрапляють у зону впливу будівництва і не знаходяться на території ділянки планування.

Проектом не передбачено розміщення в межах території проектування об'єктів, що можуть здійснювати критичний негативний вплив на навколишнє середовище. Відповідно до ДДП, територія проектування має бути належним чином озеленена,

облаштована, освітлена. При проектуванні закладені рішення та заходи, що сприятимуть покращенню екологічної ситуації.

Ймовірні екологічні проблеми в напрямках забруднення компонентів довкілля, енергозбереження та впливів на здоров'я людини які, гіпотетично, можуть виникати під час будівництва та введення проектних рішень в дію але вони нівелюватимуться та зменшуватимуться вже в середній та далекій перспективі і забезпечуються відповідними заходами закладеними в документі містобудування.

4.2 Результати розгляду заяви про обсяг SEO

Зауваження, отримані за результатами розгляду заяви про визначення обсягу SEO, враховано у Звіті.

4.3. Інформація про обговорення Звіту про стратегічну екологічну оцінку

В процесі консультацій з органами державної влади, отримано зауваження та пропозиції від:

МІНДОВКІЛЛЯ, лист № 25/5-21/10234-24 від 02.08.2024;

Управління екології та природних ресурсів Івано-Франківської ОДА, лист № 03-04/3367 від 13.08.2024 р.

Зазначені зауваження та пропозиції враховано у Звіті та описано у довідці про консультації, що додається до звіту.

5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

5.1 Міжнародні зобов'язання

Основними міжнародними правовими документами щодо SEO є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про SEO) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС. Іншими міжнародними зобов'язаннями є:

- Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про SEO) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція ЕСПО), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015);
- Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС;
- Конвенція ООН з біологічного різноманіття;
- Рамкова конвенція про зміну клімату;
- Паризька кліматична угода;
- Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (Закон України N 436/96-ВР (436/96-ВР) від 29.10.96;
- Цілі сталого розвитку на період 2016-2030 років (зокрема, ціль 13 «Вжиття невідкладних заходів щодо боротьби зі зміною клімату та його наслідками»)

5.2. Національні зобов'язання

При розробленні ДДП будуть враховані вимоги чинного національного законодавства в сфері охорони навколишнього середовища та здоров'я людей, зокрема:

- Водний кодекс України;
- Лісовий кодекс України;
- Земельний кодекс України;
- Кодекс України про надра;
- Закон України «Про природно-заповідний фонд»;
- Закон України «Про охорону культурної спадщини»;
- Закон України «Про охорону археологічної спадщини»;
- Закон України «Про охорону атмосферного повітря»;
- Закон України «Про управління відходами»;
- Закон України «Про питну воду та питне водопостачання»;
- Закон України «Про систему громадського здоров'я»;
- Закон України «Про екологічний аудит»;
- Закон України «Про рослинний світ»;
- Закон України «Про тваринний світ»;
- Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»;
- Закон «Про основи містобудування»;
- Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності»;
- Постанова Кабінету Міністрів України Про забезпечення реалізації Закону України «Про Генеральну схему планування території України»;
- Державна стратегія управління лісами України до 2035 року та операційний план її реалізації у 2022 – 2024 роках;
- Водна стратегія України на період до 2050 року та план її реалізації у 2022 - 2024 роках;
- ДБН Б.1.1-13:2012 Склад та зміст містобудівної документації на державному та регіональному рівнях;
- ДСТУ-Н Б Б.1.1-10:2010 «Настанова з виконання розділів «Охорона навколишнього природного середовища» у складі містобудівної документації»;
- Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів зі змінами;
- ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»;
- Розпорядження КМУ від 07.12.2016 № 932-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року».
- Розпорядження КМУ від 06.12.2017 № 878-р «Про затвердження плану заходів щодо виконання концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року».
- Державна стратегія регіонального розвитку на 2021 – 2027 роки (затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695);
- Закон України "Про ратифікацію Паризької угоди" від 14.07.2016 № 1469-VIII;
- Національний план управління відходами до 2030 року (затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.02.2019 № 117-р);
- Закон України Про систему громадського здоров'я (№ 3302-IX від 09.08.2023)

— Правові засади у сфері поводження з відходами забезпечуються Законом України «Про управління відходами» та іншими законодавчими актами, що були розроблені для регулювання діяльності з метою уникнення чи мінімізації утворення відходів, зберігання й поводження з ними, запобігання та зменшення негативних наслідків для довкілля і здоров'я людини від утворення, зберігання та поводження з відходами. Повноваження місцевих державних адміністрацій у сфері поводження з відходами визначаються ЗУ «Про управління відходами».

5.3. Процедура ОВД

Відповідно до частини першої статті 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», здійснення оцінки впливу на довкілля є обов'язковим у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності, визначеної частинами другою і третьою статті третьої. Проектом ДДП передбачається розширення територій житлової садибної забудови за рахунок земель для ведення особистого селянського господарства.

Така планована діяльність підлягає оцінці впливу на довкілля до прийняття рішення про провадження планованої діяльності. Запланована діяльність не належатиме до видів діяльності, для яких законом України «Про оцінку впливу на довкілля» передбачено процедуру оцінки впливу на довкілля.

Заплановані об'єкти можуть належати до другої категорії видів планованої діяльності та об'єктів, що підлягають оцінці впливу на довкілля згідно Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», а саме:

а) курортні містечка та готельні комплекси поза межами населених пунктів місткістю не менш як 100 номерів або площею 5 гектарів і більше;

б) курортні містечка та готельні комплекси в межах населених пунктів місткістю не менш як 50 номерів, якщо не передбачено їх підключення до централізованого водопостачання та/або водовідведення;

в) курортні містечка та готельні комплекси на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду чи в їх охоронних зонах; оголошення природних територій курортними тощо.

На території проектування планувальні обмеження на даний момент – відсутні.

В процесі реалізації проектних рішень необхідно звернути увагу на встановлення ПЗС для р. Яблунця.

Відповідно до ст.60 Земельного кодексу України, вздовж річок, морів і навколо озер, водосховищ та інших водойм з метою охорони поверхневих водних об'єктів від забруднення і засмічення та збереження їх водності встановлюються прибережні захисні смуги.

Прибережні захисні смуги встановлюються по берегах річок та навколо водойм уздовж урізу води (у меженний період) шириною:

Види водойм	Ширина прибережної смуги
Малі річки, струмки і потічки, а також ставки площею менш як 3 гектари	25 метрів
Середні річки, водосховища на них, водойми, а також ставки площею понад 3 гектари	50 метрів
Великі річки, водосховища на них та озера	100 метрів
Моря та навколо морських заток і лиманів	не менше 2 кілометрів
Важливо! При крутизні схилів більше трьох градусів мінімальна ширина прибережної захисної смуги подвоюється.	

Отже, кут нахилу в межах села сягає 6.4 градуси, а отже, ПЗС має бути 50 м.

6. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

Проектні рішення ДДП передбачають, зокрема:

поділ існуючої земельної ділянки з кадастровим номером 2611093001:16:004:0472. площею 0,1789 га, на дві земельні ділянки: №1 – 0,0400 га та №2 – 0,1389 га. Земельна ділянка на яку передбачається поділ, перебуває у приватній власності;

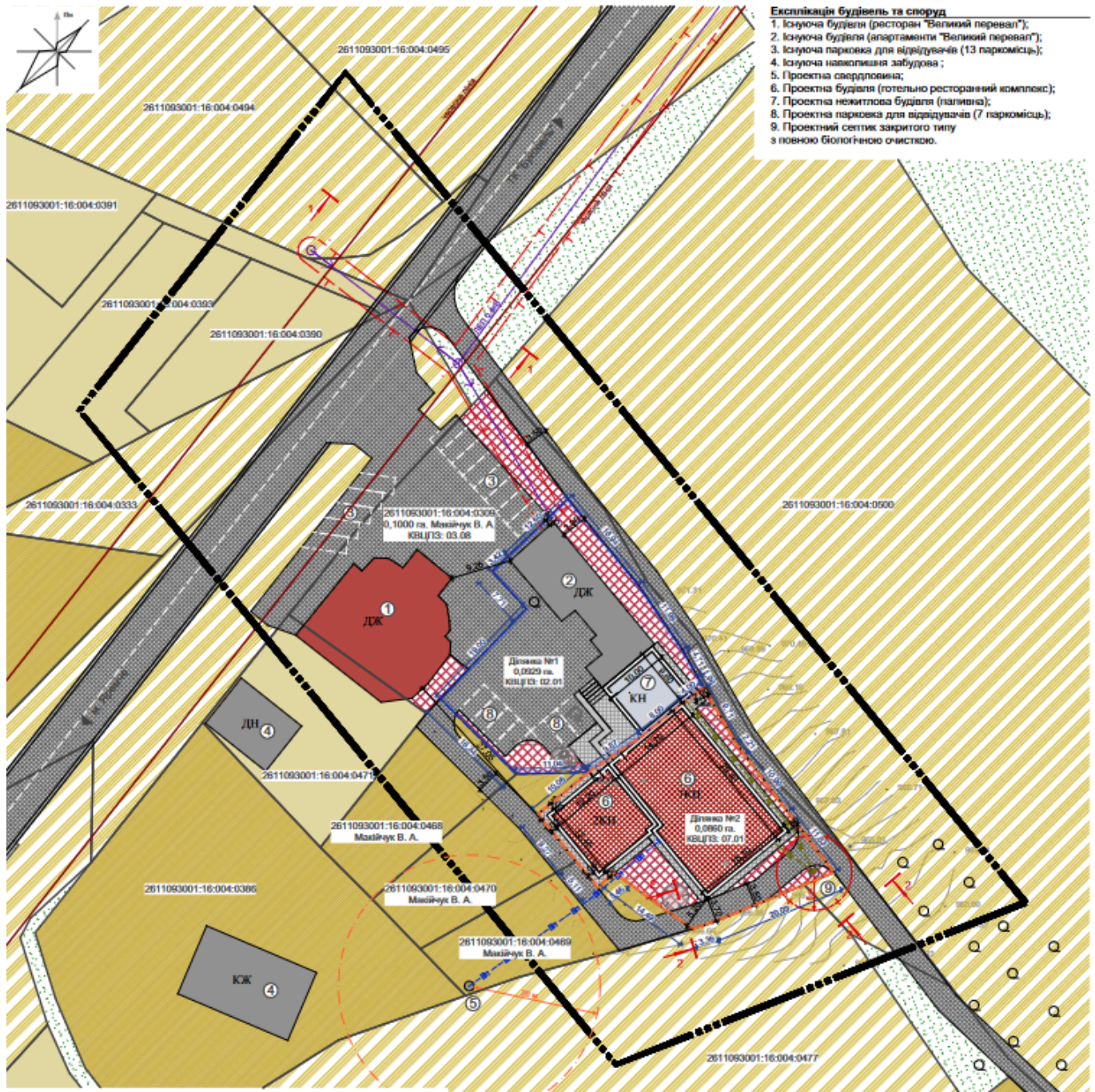
на земельну ділянку №2 передбачається зміна цільового призначення з 02.01 «для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка)» на 07.01 «для будівництва та обслуговування об'єктів рекреаційного призначення (готельно-ресторанний комплекс)»;

проектом передбачено розташування проектних будівель: - на земельній ділянці №1 – нежитлова будівля (паливна) розміром в плані 10,0х9,6м., поверховістю в один поверх, відступ від межі земельної ділянки 2,0м;

- на земельній ділянці №2 – нежитлова будівля (готельно-ресторанний комплекс), яка складається з двох блоків у 2 поверхи (12,45х12,20м) та 7 поверхів (25,40х16,10м);

на земельній ділянці №1, передбачається відкрита автостоянка на 17 паркомісць та 1 для МГН, площею 0,0400 га.

Проектна схема ДДП представлена на рисунку нижче:

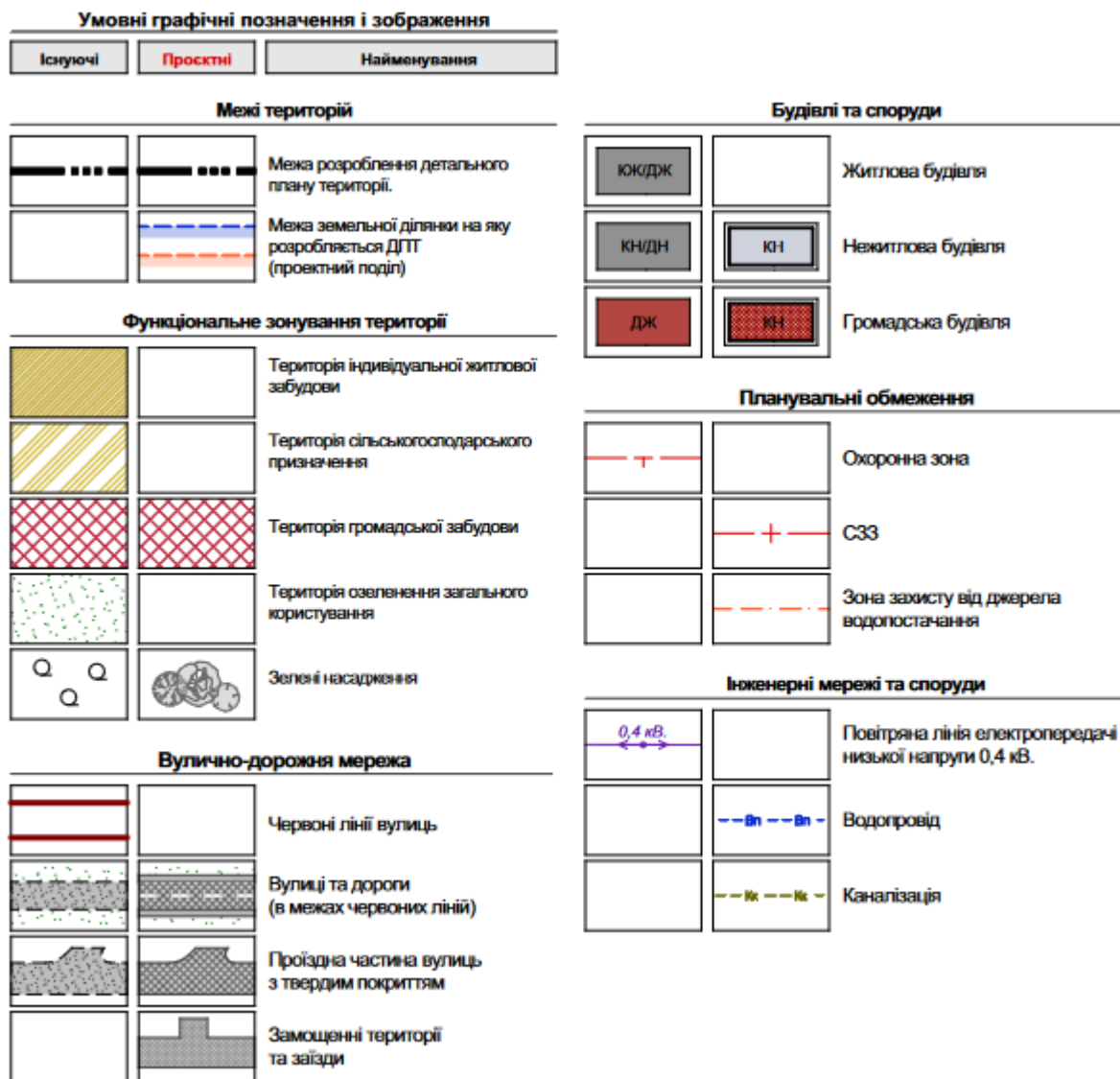

рис. 6.1

6.1. Акустичне забруднення

Зміни в шумовому навантаженні передбачаються від дорожньої мережі, відкритої автостоянки на 17 паркомісць та 1 для МГН (ділянка №1).

Збільшення шумового навантаження передбачається на період будівництва готельно-ресторанного комплексу (ділянка №2), нежитлової будівлі, а саме паливної (ділянка №1).

Визначення потенційного рівня шуму в перелічених випадках можливе за умови наявності більш докладної інформації про запроектовані об'єкти.

6.2. Забруднення атмосферного повітря

Основні зміни у рівні забруднення атмосфери передбачаються під час будівництва запроектованих об'єктів, зокрема готельно-ресторанного комплексу (ділянка №1) та паливної (ділянка №2). В період будівельно-демонтажних робіт викиди забруднюючих речовин в атмосферу можуть здійснюватися від місць проведення земляних, зварювальних та лакофарбових робіт, при роботі автотранспорту, що здійснює будівельно-монтажні роботи. Так при електрозварюванні в атмосферу можуть викидатись такі речовини: заліза оксид, марганець та його сполуки, кремнію діоксид, фториди добре та погано розчинні неорганічні, фтористий водень, азот діоксид, оксид вуглецю. При фарбувальних роботах в атмосферу можуть викидатся уайт-спірит, ксилол. При роботі двигунів автотранспортних засобів виділяються такі забруднюючі

речовини: азоту діоксид, азоту оксид, сажа, сірки діоксид, оксид вуглецю, метан, бенз(а)пірен, НМЛОС, вуглецю діоксид. При здійсненні земляних робіт в атмосферне повітря можуть потрапляти пил неорганічний, що містить діоксид кремнію, в %, 70-20. Викиди забруднюючих речовин при здійсненні будівельно-монтажних робіт носять тимчасовий характер.

Після реалізації проектних рішень основне забруднення передбачається зі сторони дорожньої мережі, автостоянки за рахунок забруднення повітря викидами транспорту, шумового забруднення.

Значних змін у рівні забруднення атмосфери не передбачається.

6.3. Тиск на водні об'єкти від проектних рішень

Проектом передбачається влаштування локального водовідведення до септика з повною біологічною очисткою заводського виготовлення, сертифікованого в Україні, який планується розташувати в південній частині ділянки №2.

Для відведення дощових і талих вод з проектованої території з урахуванням рельєфу місцевості передбачається комбінованою водовідвідною системою з влаштуванням дощоприймачів, та лотків, перекритих решітками, очисних споруд поверхневих вод з автостоянки, в комплексі з заходами по вертикальному плануванню.

Остаточний вибір схеми водовідведення території, що проектується, уточнення трасування каналізаційних мереж, розрахунки кількості стічних вод і підбір типу очисних споруд каналізації проектом ДДП запропоновано виконати на подальших стадіях проектування.

Проектна ділянка ДДП розташовані на відстані 70-80 метрів від русла річки Яблуниця згідно з відкритими даними. Проектна ділянка не потрапляє в межі ПЗС.

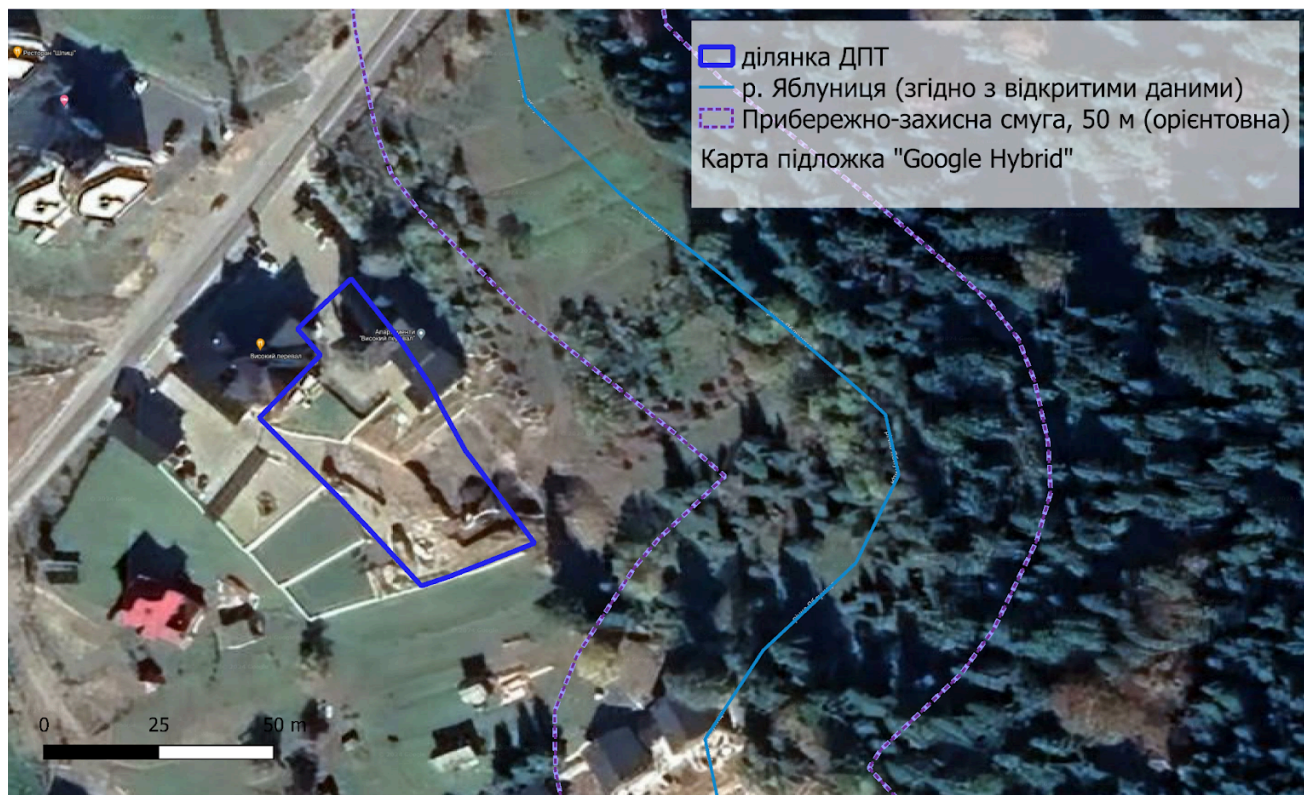

рис. 6.2. Орієнтовне розташування прибережно - захисних смуг річки Яблуниця (50м)

Згідно ст. 61 Земельного Кодексу та ст. 89 Водного Кодексу на використання земельних ділянок прибережних захисних смуг вздовж річок накладаються обмеження, оскільки ПЗС є природоохоронною територією з режимом обмеженої господарської діяльності.

Згідно ст.88 ВКУ у межах існуючих населених пунктів прибережна захисна смуга встановлюється з урахуванням містобудівної документації. Також прибережні захисні смуги встановлюються за окремими проектами землеустрою. Проекти землеустрою щодо встановлення меж прибережних захисних смуг (з установленою в них пляжною зоною) розробляються в порядку, передбаченому законом.

З іншої сторони згідно Порядку визначення розмірів і меж водоохоронних зон та режим ведення господарської діяльності в них, затвердженого Кабінетом Міністрів України від 8 травня 1996 р. № 486 п. 10 «На землях міст і селищ міського типу розмір водоохоронної зони, як і прибережної захисної смуги, встановлюється відповідно до існуючих на час встановлення водоохоронної зони конкретних умов забудови.»

Зазначимо, що згідно статті 88 Водного кодексу України, ст. 60 Земельного кодексу України з метою охорони поверхневих водних об'єктів від забруднення і засмічення та збереження їх водності вздовж річок, морів і навколо озер, водосховищ та інших водойм в межах водоохоронних зон виділяються земельні ділянки під прибережні захисні смуги.

Землі прибережних захисних смуг перебувають у державній та комунальній власності та можуть надаватися в користування лише для цілей, визначених цим Кодексом.

Також доцільно врахувати, що у постанові Судових палат у цивільних та господарських справах Верховного Суду України від 05.11.2014 по справі № 6-171цс14в зазначається:

«Існування прибережних захисних смуг визначеної ширини передбачене імперативними нормами (стаття 60 Земельного кодексу України, стаття 83 Водного кодексу України). Відтак відсутність проекту землеустрою щодо встановлення прибережної захисної смуги не свідчить про відсутність самої прибережної захисної смуги оскільки її розміри встановлені законом».

Згідно з частиною п'ятою статті 38 Водного кодексу України «Землі прибережних захисних смуг перебувають у державній та комунальній власності та можуть надаватися в користування лише для цілей, визначених цим Кодексом».

У постанові Великої Палати Верховного Суду від 15.01.2020 у справі № 372/1684/14-ц зазначається:

«...заволодіння громадянами та юридичними особами землями водного фонду всупереч вимогам ЗК України (перехід до них права володіння цими землями) є неможливим. Розташування земель водного фонду вказує на неможливість виникнення приватного власника, а отже, і нового володільця, крім випадків, передбачених у статті 59 цього Кодексу...

Отже, зайняття земельної ділянки водного фонду з порушенням ЗК України та ВК України треба розглядати як не пов'язане з позбавленням володіння порушення права власності держави чи відповідної територіальної громади. У такому разі позовну вимогу зобов'язати повернути земельну ділянку слід розглядати як негаторний позов, який можна заявити впродовж усього часу тривання порушення прав законного володільця відповідної земельної ділянки водного фонду».

6.4. Можливе забруднення ґрунтів

Потенційними джерелами впливу на ґрунти під час експлуатації є порушення природного стоку поверхневих вод за рахунок планування території, прокладки різних комунікаційних мереж тощо, випадкові проливи паливно-мастильних матеріалів, антропогенна діяльність на проектній території. Можливе органічне забруднення ґрунтів із інфільтрацією у разі недбайливого поводження щодо відведення господарсько-побутових стоків (проектом передбачено відведення господарсько-побутових стоків від житлових будинків передбачається до септика закритого типу з повною біологічною очисткою. Самопливна каналізаційна мережа).

Також забруднення ґрунтів можливе вздовж доріг, в районі автомобільної стоянки (ділянка №1), які будуть інтенсивно експлуатуватись під час проектної діяльності. Паливно-мастильні матеріали та рештки гуми шин разом із дощовими водами змиваються по поверхні, де формують зону підвищеної концентрації, зумовлену рельєфом а також просочуються в ґрунт і ґрунтові води. Побутове сміття, що зберігається неналежним чином, може розвіюватись вітром, розкладатись під впливом погодних умов, просочуючись у ґрунт.

Проектом передбачається відведення дощових і талих вод з проектованої території з урахуванням рельєфу місцевості комбінованою водовідвідною системою з влаштуванням дощоприймачів, та лотків, перекритих решітками, очисних споруд поверхневих вод з автостоянки, в комплексі з заходами по вертикальному плануванню.

За умови обладнання дощової каналізації з дотриманням відповідних санітарних та будівельних норм цей канал впливу дорожньої мережі на довкілля буде зведено до значення, що не буде нести загрози здоров'ю людей та навколишньому середовищу.

6.5. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення від дії чинників, описаних в пп 6.1-6.4

6.5.1.1. Короткострокові (1 рік)

Можливий вплив пов'язаний із накопиченням відходів будівництва, розглянутий нижче.

6.5.1.2. Середньострокові (3-5 років)

Передбачається впровадження проектних заходів із переважанням антропогенного впливу, описаного в 6.3-6.4.

Передбачається вплив на довкілля за вказаним каналом впливу під час реалізації проектних рішень будівництва нежитлових будівель (готельно-ресторанний комплекс, паливної), автомобільної стоянки, що передбачає зміни в рослинному покриві і стані ґрунтів. Під час таких робіт можливі аварійні ситуації із викидами токсичних речовин у довкілля, причиною яких може бути недбалість виконавців, недотримання правил ведення гірничих робіт, використання неякісних матеріалів.

Можливе забруднення ґрунтів та прилеглої річки Яблуниця - через відсутність або аварії систем очистки поверхневих стічних вод та підтоплення.

У тому числі вторинні, кумулятивні, синергічні

Прогнозується кумулятивний вплив на біотопи р. Яблуниця, який на даний час зазнають антропогенного тиску через забруднення води стічними водами, сміттям, порушення режиму ПЗС. Вторинним наслідком стане фрагментація біотопів.

Уточнення прогнозованих наслідків впливу можливе за умови отримання достовірної інформації щодо етапів, термінів та обсягів впровадження проектних заходів, а також виконання польових досліджень та регулярного моніторингу для уточнення впливу розглянутих факторів. У разі виявлення не передбачених цим Звітом наслідків та для їх запобігання, Замовник має дотримуватись п. 1 ст. 17 Закону України "Про стратегічну екологічну оцінку".

6.5.1.3. Довгострокові (10-15 років)

Наявність на території ділянок відкритого ґрунту зумовлюватиме створення локальних теплових островів, що негативно відображатиметься на робітниках, зумовлюючи підвищення ризику утворення серцево-судинних хвороб. Господарська діяльність збільшить фрагментацію існуючих біотопів.

У тому числі вторинні, кумулятивні, синергічні

Науково обґрунтований аналіз вторинних, кумулятивних та синергічних наслідків можливий за умови проведення польових досліджень, які достовірно визначать масштаб та силу впливу розглянутих факторів.

Можливе забруднення ґрунтів та прилеглої р. Яблуниця - через відсутність або аварії систем очистки стічних вод.

6.5.1.4.Тимчасовими наслідками впливу на довкілля та здоров'я людини

є локальний вплив на довкілля та здоров'я людини, що стосується робіт із прокладання інженерних мереж, та будівництвом споруд. Також в цей час можливе замулення річки Яблуниця через аварії, викликані безвідповідальним ставленням до організації будівельних робіт. Для зменшення такого впливу потрібно дотримуватись санітарно-гігієнічних вимог та правил ведення будівельних робіт, діючих на час виконання таких робіт (зокрема ДБН А.3.1-5-2016 або іншого аналогічного, що діятиме на той час).

Під час розробки планувальних рішень необхідно брати до уваги цінність існуючих екосистем як невідновлювального природного ресурсу.

6.6. Електромагнітне забруднення

Потенційною точкою приєднання до мереж електропостачання є повітряна кабельна лінія ЛЕП 0,4 кВ, що проходить поблизу проекрованої ділянки. Проектом передбачається розподілення електроенергії від існуючої трансформаторної підстанції до проєктованих будівель по повітряній кабельній лінії електропередачі низької напруги 0,4 кВ.

Істотного впливу на територію та прилеглі ділянки електромагнітне забруднення не матиме.

6.7. Оцінка озеленення в межах території розроблення ДДП

На проектний період передбачено озеленення: земельної ділянки №1 - 0,0165 га, що складає 17,7%; земельної ділянки №2 - 0,0131 га, що складає 15,2%.

Проектом передбачаються наступні заходи з озеленення: - загального озеленення ділянок (дерева, чагарники, газони, квітники), - площинного озеленення (дахів, міжрейкових трамвайних полотен, гольф -полів); - вертикального озеленення будинків і споруд (фасадів, балконів, шумозахисних стінок); - відновлюваного озеленення (порушених ділянок, ярів, схилів).прог

6.8. Постійними наслідками реалізації проектних рішень

в контексті впливу зазначених в документі державного планування факторів на компоненти довкілля є:

Можливе погіршення стану річки Яблуниця через порушення режиму використання ПЗС, недостатнє очищення стічних вод із території ДДП.

6.8.1. Тимчасовими наслідками впливу на довкілля та здоров'я людини є локальний вплив на довкілля та здоров'я людини, що стосується робіт із прокладання інженерних мереж та інших об'єктів інфраструктури, будівництво нових будівель та споруд. Для зменшення такого впливу потрібно дотримуватись актуальних санітарних норм і правил.

Детальний аналіз інших вторинних, кумулятивних та синергічних наслідків можливий за умови проведення польових досліджень, та щорічного моніторингу, які достовірно визначають масштаб та силу зазначеного впливу та за потреби слугуватимуть для уточнення цілей та заходів документу державного планування. Для такого аналізу доцільне створення інформаційних моделей навколишнього середовища, що враховуватимуть як локальні, так і глобальні зміни клімату, суспільного укладу та розвиток технологій, що можуть суттєво впливати на реалізацію документа державного планування. У разі виявлення не передбачених цим Звітом наслідків та для їх запобігання, Замовник має дотримуватись п. 1 ст. 17 Закону України "Про стратегічну екологічну оцінку".

6.9. Вплив на природно-заповідний фонд

Проектні рішення не передбачають розміщення нових територій планової діяльності в межах територій ПЗФ.

6.10. Зміни історико-культурного фонду

Оскільки на території ДДП та поруч відсутні об'єкти, віднесені до історико-культурної спадщини, то тиск на них від проектних рішень не передбачається.

6.11. Поводження з відходами

Проектом передбачається утворення побутових відходів. На території проектування приймається планово-квартирна система санітарного очищення від твердих побутових відходів. На виїзді з ділянок передбачаються місця встановлення контейнерів для сміття. Для періодичного вивезення відходів передбачається один сміттевоз на день. При нормі сухих відходів – 0,35 т на 1-го жителя за рік (ДБН Б.2.2-12:2019, табл.11.2), загальна кількість сміття, з урахуванням прогнозованої кількості населення 24 особи становить: 8,4 т/рік. Орієнтовний склад побутових відходів:

Органічні відходи (харчові, рослинні)	3,612
Папір, картон	0,672
Метал	0,126
Полімерна упаковка	0,924
Скло	0,756
Небезпечні відходи	0,0588
Інше	2,2512
Усього	8,4

Згідно вимог Водного кодексу (ст.90-101) забороняється скидання у водні об'єкти виробничих, побутових, радіоактивних та інших видів відходів і сміття. Громадянам забороняється забруднювати, засмічувати поверхні водотоків побутовими та іншими відходами, сміттям, нафтовими, хімічними та іншими забруднюючими речовинами.

Перелік небезпечних відходів затверджено Наказом міністерства екології та природних ресурсів України № 165 від 16.10.2000. [\[https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0770-00\]](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0770-00).

6.12. Підсумки розділу

Відомості наведені в розділі 6 узагальнено в нижче поданій таблиці.

Таблиця 6.1.

Узагальнені результати процедури оцінки містобудівної документації

Чинники негативного впливу	Компоненти, що зазнають негативного впливу							
	Атмосферне повітря	Поверхневі води	Ґрунтові води	Підземні води	Ґрунти	Види біоти	Образ ландшафту	Клімат
зі сторони дорожньої мережі та виробничих механізмів - шум, викиди хімічних речовин (особливо на етапі будівництва)	П/ДС/М	Н/ДС/М	Н/ДС/М		Н/ДС/М	П/ДС/М		
на земельній ділянці №1 передбачається відкрита автостоянка на 17	П/ДС/М	Н/ДС/М	Н/ДС/М		Н/ДС/М	П/ДС/М		

паркомісць та 1 для МГН.								
зі сторони поводження з відходами (особливо на етапі будівництва)								
зовнішнє освітлення території								
електричні або твердопаливні котли - система опалювання	П/ДС/М							П/ДС/М
нова система сонячних панелей,								
облаштування свердловин в приямку (кесоні) та встановлення насосної станції для подачі води в будівлі розташовані на кожній з ділянок, на господарсько-питн і та протипожежні потреби території, які пропонується розташувати на земельній ділянці.								
відведення господарсько-побутових стоків від житлових будинків передбачається до септика закритого типу з повною біологічною очисткою. Самопливна каналізаційна мережа		Н/ДС/М						
благоустрій								
на земельній ділянці No2 - нежитлова будівля (готельно-ресторанний комплекс), яка складається з двох блоків: 2 поверхи (12,45x12,20м) - 7 поверхів (25,40x16,10м)	П/ДС/М				П/ДС/М			Н/ДС/М

на земельній ділянці No1 – нежитлова будівля (паливна) розміром в плані 10,0х9,6м., поверховістю в один поверх,	П/ДС/М				П/ДС/М			Н/ДС/М
рекреаційна діяльність								

ДВ - дощові води, АМ - атмосфера (механічне перенесення впливу, запахи та механічні частинки), АЗ - Атмосфера (звукове навантаження), Е - електромагнітне випромінювання, С - світлове забруднення, ЕЗ - естетичне забруднення, Т - теплове забруднення, Р - прямий механічний вплив (руйнування)

ПОЗНАЧЕННЯ	Пояснення
-2	Значний негативний вплив. Значний негативний вплив слід звести до мінімуму із застосуванням заходів щодо пом'якшення наслідків, щоб він став незначним.
-1	Помірний негативний вплив. Цей вплив є прийнятним.
0	Немає впливу.
+1	Помірний позитивний вплив.
+2	Значний позитивний вплив.
(?)	Значення впливу не може бути оцінено з певністю через відсутність даних про компоненти довкілля, заплановану діяльність або з інших причин.
П/Нп	Прямий / Непрямий
ДС/ СС/КС	Довгостроковий (10-15 років) / Середньостроковий (3-5 років) / Короткостроковий (1 рік)
М/Р	Місцевий / Регіональний
К/С/ТрК	Кумулятивний / Синергічний / Транскордонний

На подальших етапах впровадження ДДП, разом із плануваими рішеннями Поляницька громада має розробити та впровадити низку компенсаційних заходів щодо підтримки біорізноманіття. Обсяг та зміст таких заходів запропоновано в розділі 7 Звіту і має коригуватися і деталізуватися після проведення польових досліджень стану території планованої діяльності а також в результаті щорічного моніторингу наслідків виконання ДДП для довкілля.

6.13. Альтернативні варіанти розвитку території

Враховуючи ризики ведення планованої господарської діяльності та значне існуюче антропогенне навантаження на довкілля регіону пропонується вжити заходів щодо недопущення скидів забруднених дощових вод у прилеглі водойми, а саме - встановити систему очистки дощових вод із нафтовловлювачами типу MakBoxRain-K або аналогічні.

Таблиця 6.2
Альтернативи, що розглядалися, та обґрунтування обраної альтернативи

№	Альтернатива	Ключові складові альтернативи	Ключові переваги та недоліки	Обрана альтернатива та її обґрунтування
1	Нульова альтернатива	Продовження існуючої ситуації	<u>Переваги:</u> Не порушується існуюча соціально-економічна структура села <u>Недоліки:</u> Недостатні можливості працевлаштування та надходжень до бюджету.	Рекомендується обрати альтернативу 3 оскільки вона сприятиме зменшенню антропогенного навантаження на поверхневі водні об'єкти
2	Альтернатива, що розглядається в проєкті МД	Створення нових можливостей для інвестицій та працевлаштування	<u>Переваги:</u> Створення нових робочих місць <u>Недоліки:</u> Збільшення кількості побутових відходів, енергоспоживання, можливе забруднення поверхневих вод стічними водами.	
3	Альтернатива, запропонована у звіті про SEO	Подібна до альтернативи 2 за багатьма проєктними рішеннями, але передбачає додаткове встановлення систем очищення дощових вод.	<u>Переваги (додаткові до альтернативи 2):</u> Зменшення ризиків забруднення поверхневих вод. <u>Недоліки (додаткові до альтернативи 2):</u> Необхідність виділення додаткових коштів на доопрацювання проєкту МД	

7. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЮТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

7.1. Заходи щодо зменшення впливу забруднення атмосферного повітря

Під час будівельних робіт необхідно дотримуватись вимог ДБН А.3.1-5-2016 та інших нормативно-правових документів, що регламентують будівництво. Необхідно уникати складування будівельних матеріалів на прибережній території, зокрема в зоні, що може затоплюватись під час паводків.

7.2. Заходи щодо зменшення впливу шумового забруднення

Висадка смуги ендемічних багаторічних рослин вздовж дорожньої мережі. Під час будівельних робіт шумове забруднення на межі території детального плану не повинно перевищувати нормативних значень.

7.3. Заходи щодо зменшення впливу електромагнітного забруднення

Враховуючи незначний розрахунковий вплив електромагнітного забруднення території ДТП, додаткових заходів щодо зменшення впливу джерел електромагнітного забруднення не передбачається. Разом з тим, у випадку розміщення на території джерел електромагнітного забруднення, для прийняття обґрунтованого рішення щодо місця та необхідності такого розміщення, доцільно провести додаткові польові дослідження та аналіз потенційного впливу цих джерел забруднення.

7.4. Заходи щодо зменшення забруднення ґрунтів, поверхневих та підземних вод

Пропонується комплекс заходів, які серед іншого слугуватимуть зменшенню забруднення водного басейну, зокрема:

- недопущення випадків викидання, складування та накопичення будівельних та побутових відходів і стоків на території детального плану та вздовж р. Яблуниця;

- влаштування роздільного збору побутових відходів;

- недопущення випадків застосування поверхнево-активних речовин для миття автотранспорту, об'єктів та споруд території. Суцільне асфальтобетонне покриття доцільно використовувати лише на автомобільних стоянках.

Рекомендується забезпечити упорядкування зелених насаджень, озеленення вільних територій, підтримку в належному стані існуючого озеленення.

Має бути забезпечено дотримання Правового режиму зон санітарної охорони водних об'єктів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18.12.1998 № 2024, а також ДБН В.2.5-74:2013 «Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування» (далі - ДБН В.2.5-74:2013), зокрема щодо зон санітарної охорони (далі - ЗСО). Згідно з підпунктом 15.2.1.1 ДБН В.2.5-74:2013 межі першого поясу ЗСО підземних джерел водопостачання слід встановлювати від одиночної водозабірної споруди (свердловина, шахтний колодязь, каптаж тощо) або від крайніх водозабірних споруд, розташованих у групі, на відстані 30 м лише у випадку захищених, а для недостатньо захищених - на відстані 50 м.

Забезпечити виконання вимог статті 48 Закону України «Про охорону земель», згідно якої при здійсненні містобудівної діяльності необхідно передбачити заходи щодо:

- максимального збереження площі земельних ділянок з ґрунтовим і рослинним покривом;

- зняття та складування у визначених місцях родючого шару ґрунту з наступним використанням його для поліпшення малопродуктивних угідь, рекультивації земель та благоустрою населених пунктів і промислових зон;

- недопущення порушення гідрологічного режиму земельних ділянок;

- дотримання екологічних вимог, установлених законодавством України, при проектуванні, розміщенні та будівництві об'єктів;

- пункту 12.2 ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій», згідно якого вертикальне планування території слід виконувати з урахуванням таких основних вимог:

- збереження існуючого ландшафту;

- збереження ґрунтів і деревних насаджень;

- відведення поверхневих вод зі швидкостями, які виключають ерозію ґрунтів;

- мінімального обсягу земляних робіт.

Також обов'язковим є врахування вимог Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів (далі – ДСП), затверджених наказом МОЗ від

19.06.1996 № 173, зареєстрованих в Мініюсті 24.07.1996 за № 379/1404, зокрема щодо санітарно-захисних зон та озеленення території. Мінімальна площа озеленення санітарно-захисних зон шириною до 300 м повинна складати 60 % (пункт 5.13 ДСП).

Також має бути забезпечено дотримання Правового режиму зон санітарної охорони водних об'єктів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18.12.1998 № 2024, а також ДБН В.2.5-74:2013 «Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування» (далі - ДБН В.2.5-74:2013), зокрема щодо зон санітарної охорони (далі - ЗСО). Згідно з підпунктом 15.2.1.1 ДБН В.2.5-74:2013 межі першого поясу ЗСО підземних джерел водопостачання слід встановлювати від одиночної водозабірної споруди (свердловина, шахтний колодязь, каптаж тощо) або від крайніх водозабірних споруд, розташованих у групі, на відстані 30 м лише у випадку захищених, а для недостатньо захищених - на відстані 50 м.

7.5. Заходи щодо зменшення негативних чинників на біорізноманіття

В процесі реалізації проектних рішень необхідно звернути увагу на встановлення ПЗС для р. Яблуниця.

Необхідно виконати вимоги Водного кодексу України, зокрема ст. 88, щодо забезпечення вільного та безперешкодного доступу громадян до узбережжя річки Яблуниця.

Для зменшення антропогенного впливу на біорізноманіття пропонується під час реалізації проектних рішень застосовувати натуральні матеріали, які під час експлуатації не виділяють шкідливих речовин у навколишнє середовище та не потребують специфічних технологій утилізації. Під час будівництва слід неухильно дотримуватись діючих санітарно-гігієнічних норм.

При виявленні червонокнижних видів повинно бути вжити заходів щодо збереження оселищ проживання таких видів.

7.6. Заходи щодо зменшення впливу негативних чинників на здоров'я людини

Перелічений вище комплекс заходів щодо зменшення негативних наслідків виконання документу державного планування прямо та опосередковано впливає на покращення стану здоров'я населення і є одним із головних завдань розробки та реалізації містобудівної документації.

Впровадження проектних заходів ДДП необхідно проводити паралельно із впровадженням відповідних заходів зі зменшення впливу наслідків їх виконання.

7.7. Екологічні політики, що сприятимуть збільшенню біорізноманіття та сталому розвитку

На рівні Полянської СТГ рекомендується для підвищення рівня обізнаності населення та підвищення екологічної свідомості зміцнити систему інформування населення щодо оперативного висвітлення екологічних питань, стимулювати громадян залучатися до використання енергозберігаючих технологій у побуті, створити та або/впроваджувати шкільні та позашкільні освітні програми для молоді із долученням слухачів навчальних закладів до моніторингу стану біотопів, що існують на території громади, програми із вивчення біорізноманіття громади загалом. Проведення інформаційних кампаній щодо збереження навколишнього середовища серед туристів.

8. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ) ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ

8.1. Вихідні дані для виконання оцінки

Для виконання стратегічної екологічної оцінки ДДП використано наступні вихідні дані:

Набори геопросторових даних проектних рішень ДДП, надані "ФОП Микуляк" у форматі .geojson;

Пояснювальна записка до проекту ДДП;

Відомості про види ґрунтів території розробки ДДП прийнято згідно даних ДЗК <https://map.land.gov.ua/kadastrova-karta>;

Статистичні дані екологічного стану Івано-Франківської області за 2017-2021 рр. [<http://www.ecology.zt.gov.ua/>];

Вимоги діючих Державних будівельних норм та санітарних правил.

[1] Екологічний паспорт Івано-Франківської області за 2022 рік

[2] <https://weatherspark.com/>

[3]

https://www.meteoblue.com/uk/weather/historyclimate/climatemodelled/yablunytsia_uk_raine_688637

[4] Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Івано-Франківській області в 2022 році

[5] Пояснювальна записка, до внесення змін до генерального плану села Поляниця суміщеного з детальними планами території

[6] https://polyanytsya.if.ua/ter_gromada/polyanytska-terytorialna-hromada/

[7] <https://www.ukrstat.gov.ua/>

[8] <https://ifstat.gov.ua/>

[9]. Почаєвець О. Просторово-часова динаміка мінімального стоку річок басейну Тиси в межах України. Дисертація на здобуття наукового ступеня к.геогр.н, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, К.-2020, 187 с.

Зазначений набір даних у форматі .dxf доступний для використання в ГІС та СКБД. [<https://qgis.org/uk/site/>], [<https://www.postgresql.org/>], [<http://www.saga-gis.org/>] та інші.

На основі отриманих та зібраних даних було сформовано набір профільних геопросторових даних в середовищі QGISgp @Yuliia Maksymova 2020-2022 (реалізовано в СКБД PostgreSQL та ГІС QGIS). Методики, за якими виконувався аналіз наданої інформації, реалізовано з використанням ГІС QGISgp.

8.2. Використані інструменти та методики³

Оцінювання шумового забруднення. Для аналізу рівня шумового забруднення та у зв'язку із відсутністю даних польових досліджень щодо рівня шумового забруднення території, для аналізу впливу шуму від автомобільних доріг та вулиць населеного пункту на житлову забудову (і як наслідок, здоров'я мешканців) було взято нормативні дані щодо акустичного впливу із ДСТУ-Н Б В.1.1-33:2013 "Настанова з розрахунку та проектування захисту від шуму сельбищних територій" для вулиць та доріг сільських поселень.

Оцінювання забруднення поверхневих вод та ґрунтів. Дана оцінка є якісною. У зв'язку із відсутністю даних польових досліджень, кількісні оцінка та прогноз впливу не проводилися. Розрахунок впливу проведено за методом Lea, N.L. (1992):

'An aspect driven kinematic routing algorithm',

in: Parsons, A.J., Abrahams, A.D. (Eds.), 'Overland Flow: hydraulics and erosion mechanics', London, 147-175 у геоінформаційній системі SAGA GIS.

³ На частину методик, що використані для аналізу, виконано посилання у тексті цієї записки.

Оцінювання забруднення атмосферного повітря. Оскільки інформація про види та обсяги викидів в атмосферне повітря від джерел забруднення відсутні, на виконано візуалізацію потенційних зон забруднення в середовищі геоінформаційної системи. За зону потенційного забруднення прийнято санітарно-захисні зони від джерел забруднення.

На частину методик, що використані для аналізу, виконано посилання у тексті цієї записки.

8.3. Планувальні альтернативи

В процесі стратегічної екологічної оцінки розглядався базовий варіант просторових альтернатив розвитку території дії ДДП, який не передбачає змін в просторовому плануванні (розділ 2).

На основі аналізу отриманих вихідних даних було визначено перелік основних проблем, наявних на території села, розглянуто існуючий стан та прогнозовано його зміни в разі, якщо не буде вжито заходів із ліквідації основних проблем території. Наслідки розглянуто в розділі 2.

Основними варіантами просторового розвитку території, який розглянуто під час стратегічної екологічної оцінки був проект «Внесення змін до генерального плану села

Яблуниця, суміщеного з детальним планом території в межах розміщення земельної ділянки кадастровий номер 2611093001:16:004:0472 площею 0,1789 га, з метою зміни цільового призначення землі із земель для будівництва та обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд в землі для будівництва та обслуговування об'єктів рекреаційного призначення, з метою визначення містобудівних умов та обмежень по вул. Горішків в с. Яблуниця Надвірнянського району Івано-Франківської області», графічні матеріали яких є додатком до цього Звіту.

Запропоновано альтернативний варіант просторового розвитку території у п.6.12 - Враховуючи ризики ведення планованої господарської діяльності та значне існуюче антропогенне навантаження на довкілля регіону пропонується вжити заходів щодо недопущення скидів забруднених дощових вод у прилеглі водойми, а саме - встановити систему очистки дощових вод із нафтовловлювачами типу MakBoxRain-K або аналогічні.

8.4. Фактори, які не було враховано під час підготовки звіту

Не враховано характеристики кожного окремого запроектованого об'єкта та їх потенційний вплив на навколишнє середовище, оскільки такий детальний аналіз виконується на наступних етапах проектування для кожного об'єкта окремо.

9. УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ) ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ СТРАТЕГІЧНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОЦІНКИ

Серед факторів, що ускладнили проведення стратегічної екологічної оцінки можна виділити наступні:

- Відсутність даних польових досліджень щодо стану об'єктів території та їх кількісного та якісного впливу на компоненти довкілля, внаслідок чого за основу для розрахунку впливу таких факторів було взято узагальнені нормативні значення;
- Відсутність даних щодо стану підземних вод, внаслідок чого вплив негативних чинників на даний компонент довкілля розраховувався опосередковано і вимагає додаткової перевірки.
- Неповнота оцінки проблем довкілля та пріоритизації таких проблем, пов'язані з недостатньою взаємодією суб'єктів, прямо та опосередковано пов'язаних із територією, на яку розробляється ДДП.
- Обмеженість даних топографічного знімання, дані надано не на всю територію внесення змін та розроблення ДПТ. Дослідження напрямів розповсюдження

забруднення від потенційних об'єктів-забруднювачів обмежується наданою топозйомкою.

10. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

10.1. Вибір екологічних показників

Екологічні показники є основним інструментом для проведення оцінки стану навколишнього середовища в країнах Східної Європи, Кавказу та Центральної Азії. Вибрані належним чином показники, що базуються на достатніх часових рядах даних (часові тренди), можуть не тільки відображати основні тенденції, але й сприяти аналізу причин та наслідків екологічної обстановки, що склалася. Також дозволяють спостерігати за ходом здійснення та ефективністю екологічної політики в країнах.

В залежності від ролі показника в оцінці конкретного питання показники класифікуються за схемою Європейської агенції з навколишнього середовища PC-T-C-B-P (DPSIR): Рушійні сили – Тиск – Стан – Вплив – Реагування.

PC – Рушійні сили (Driving force) – соціально-економічні фактори та види діяльності, що посилюють або зменшують навантаження на довкілля.

T – Тиск (Pressure) – пряме антропогенне навантаження на довкілля, що здійснюється через викиди та скиди забруднюючих речовин, використання природних ресурсів.

C – Стан (State) – відносяться до поточного стану та тенденцій змін навколишнього середовища, що включають також параметри якості основних складових довкілля.

B – Вплив (Impact) – наслідки зміни довкілля для здоров'я населення, наслідки для природи та біорізноманіття.

P – Реагування (Response) – конкретні дії, що спрямовані на вирішення екологічних проблем.

Згідно системи аналізу за цієї схемою, соціальний і економічний розвиток збільшує тиск на довкілля і, як наслідок, спричиняє зміни довкілля - наприклад, створення адекватних умов для здоров'я, доступності ресурсів і біорізноманіття. Нарешті, це призводить до протистояння людського здоров'я, екосистем і матеріалів, які можуть спричинити негативну соціальну реакцію, що підтримується рушійними силами через тиск на довкілля або фактори впливу безпосередньо, через адаптацію або запобіжні дії⁴.

В цьому звіті було проаналізовано рушійні сили, їх тиск на середовище та вплив а також запропоновано варіанти реагування.

В цьому розділі перелічено заходи із моніторингу стану довкілля, зокрема технічні та організаційні, необхідні для контролю сили та масштабу впливів, визначених цим документом. Метою моніторингу є відслідковування зв'язку між змінами навколишнього середовища та причинами, що викликали такі зміни, для своєчасного та ефективного коригування процесів, що спричиняють негативний вплив на довкілля та здоров'я мешканців громади.

Моніторинг здійснює замовник ДДП відповідно до Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затвердженого постановою Кабміну №1272.

Моніторинг доцільно здійснювати не лише для ділянки ДДП, але й для всієї Полянницької сільської територіальної громади.

10.2. Заходи щодо моніторингу впливу забруднення атмосферного повітря

⁴ <https://menr.gov.ua/content/ekologichni-pokazniki.html>

На території громади доцільне розміщення портативних метеостанцій, які в режимі реального часу збиратимуть інформацію про якість повітря, зокрема добові, сезонні та річні коливання його стану. Дану інформацію доцільно обробляти за допомогою геоінформаційних систем моніторингу стану довкілля.

10.3. Заходи щодо моніторингу шумового забруднення

Розміщення на території громади системи портативних станцій, які в режимі реального часу збиратимуть інформацію про рівень шумового забруднення, зокрема його добові, сезонні та річні коливання. Дану інформацію доцільно обробляти за допомогою геоінформаційних систем моніторингу стану довкілля.

10.4. Заходи щодо моніторингу електромагнітного забруднення

Оскільки вплив джерел електромагнітного забруднення є стабільним і не має значних часових коливань, достатнім є дотримання визначених законодавством санітарно-захисних зон.

10.5. Заходи щодо моніторингу забруднення поверхневих вод

Враховуючи значний антропогенний тиск на екосистему річки Яблуниця, необхідний щорічний моніторинг стану річки. Відбір проб води доцільно проводити у рекомендованих в п. 10.8 місцях. Розміщення на річці системи автоматичних станцій, які в режимі реального часу збиратимуть інформацію про рівень забруднення, води за нормативними показниками. У місцях випуску умовно чистих стоків каналізаційних мереж додатково потрібно встановити системи аварійного сповіщення про перевищення ГДК шкідливих речовин у таких стоках. Налагодження обміну інформацією про стан водойм між місцевою адміністрацією та органами, на які покладено обов'язки управління водними ресурсами басейну р. Яблуниця.

10.6. Заходи щодо моніторингу впливу негативних чинників на здоров'я людини

Такі заходи доцільно проводити на рівні Поляницької громади. Це передбачає в тому числі ведення комплексу демографічних показників, показників фізичного та психічного розвитку, захворюваності, інвалідності, частоти донозологічних станів населення або окремих груп людей. Доцільним є створення системи моніторингу стану довкілля та здоров'я населення, яка дозволить відстежувати можливі кореляції між ними.

10.7. Заходи щодо моніторингу забруднення відходами

Регулярне обстеження території ДДП особами, на яких покладено відповідальність за контролем санітарного стану території, контроль за можливим забрудненням річки Яблуниця та контроль за сортуванням відходів та місцем розміщення баків для побутових відходів. Щорічний моніторинг стану ґрунтів навколишніх ділянок на предмет виявлення водної та вітрової ерозії. Організація громадського контролю за станом навколишнього середовища. Впровадження місцевою владою онлайн інструментів, що дозволять мешканцям самостійно позначати місця стихійних звалищ, таким чином інформувати відповідальних осіб про наявні проблеми.

10.8. Місця для відбору проб

Для ефективного моніторингу стану довкілля с. Яблуниця і території ДДП зокрема, необхідно проводити регулярні дослідження води та повітря, у місцях найбільш вірогідного негативного впливу. Для перелічених в розділах. 2, 6 об'єктів, такі місця визначено під час стратегічної екологічної оцінки, координати місць відбору

зразків сформовано у вигляді векторного шару профільних геопросторових даних. Точки моніторингу для с. Яблуниця позначено на рис. 10.1

10.9. Обробка даних

Зазначені вище заходи із моніторингу стану довкілля повинні забезпечити можливість тривалого зберігання отриманої інформації, відслідковування сезонних та багаторічних тенденцій зміни стану навколишнього середовища, легкої та однозначної ідентифікації джерел забруднення. Результати даних моніторингу не повинні містити інформації з обмеженим доступом та мають бути публічними.

Збір отриманих даних, їх порівняння та динаміку змін доцільно проводити за допомогою геоінформаційних систем, що поєднують дані містобудівного та земельного кадастрів території із інструментами аналізу таких даних. Геопросторові дані стратегічної екологічної оцінки, зокрема розташування рекомендованих точок моніторингу стану довкілля буде передано замовнику ДДП.

рис. 10.1. Рекомендовані місця моніторингу стану довкілля

10.10. Моніторинг виконання документу державного планування за статистичними показниками

Окрім моніторингу фізичних показників території, державні та міжнародні зобов'язання вимагають моніторингу наслідків виконання ДДП за низкою статистичних показників, зокрема індикаторів виконання Цілей сталого розвитку. В таблицях нижче наведено рушійні цілі, компоненти довкілля та індикатори моніторингу впливу перших на другі. Такий статистичний моніторинг доцільно проводити узагальнено, на рівні ОТГ, для врахування кумулятивного та синергетичного впливу цього та інших документів державного планування на довкілля громади.

Таблиця 10.1.
Рушійні сили, тиск та індикатори моніторингу впливу

Рушійні сили	Компоненти довкілля, які зазнають впливу						
	Атмосферне повітря	Клімат	Вода	Земельні ресурси	Природоохоронні території	Біорізноманіття	Генерація відходів ⁵
Урбанізація. Розвиток індустріального комплексу	I-1, I-2, I-3	I-2, I-4	I-5, I-7	I-9	I-9, I-12	I-11, I-12	I-15

Таблиця 10.2.
Перелік індикаторів

Номер в таблиці 10.1.	Індикатор	Визначення	Джерело та частота збору даних	Значення кількісних та якісних показників для моніторингу
I-1	Якість повітря загалом по громаді	Показники згідно Постанови № 827 від 14 серпня 2019 р.	Автоматичні станції моніторингу, щодобово	Відповідно до Постанови № 827 від 14 серпня 2019 р
I-2	Обсяг викидів парникових газів	Відповідно до Закону України "Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів"	Статистична звітність згідно зазначеного Закону	
I-3	Глобальний ⁶ індикатор ЦСР 11.6.2 - усереднений річний рівень пилу в атмосферному	Показники PM25, PM10	Автоматичні станції моніторингу, щодобово	Відповідно до значень індикатору ЦСР

⁵ Оскільки генерація відходів чинить комплексний вплив майже на всі компоненти довкілля, цей критерій виділено окремо

⁶ <https://sdgs.un.org/goals>

	повітрі населених пунктів громади			
I-4	Індикатор ЦСР 11.5.1 - Обсяг викидів у атмосферне повітря забруднюючих речовин, % до рівня 2015 року	Обсяг викидів у атмосферне повітря забруднюючих речовин, % до рівня 2015 року	Статистична звітність суб'єктів господарювання	Відповідно до значень індикатору ЦСР
I-5	Індикатор ЦСР 6.3.2 - частка безпечно очищених стічних вод	Частка скидів забруднених (забруднених без очистки та недостатньо очищених) стічних вод у водні об'єкти у загальному обсязі скидів, %	Статистична звітність суб'єктів господарювання	Відповідно до значень індикатору ЦСР
I-7	Якість поверхневих вод	Показники Нормативів_ЕБВО_від_3 0.07.12	Щорічний аналіз проб води із відповідних поверхневих водних об'єктів	Відповідно до Нормативів_ЕБВО_від_30.07.12
I-9	Кількість порушень режиму прибережно захисних смуг	Кількість порушень режиму прибережно - захисних смуг	Статистична звітність контролюючих органів	одиниці за рік
I-11	Індикатор ЦСР № 15.2.1 - пропорція озеленених територій в громаді	площа фактичних озеленених територій поділена на площу території громади. Площа фактично озеленених територій визначається за індексом NDVI - густа багаторічна рослинність	дані дистанційного зондування землі (космознімки Sentinel 2)? інформація про площу території громади, щорічно	Відповідно до значень індикатору ЦСР
I-12	Індикатор ЦСР № 15.2.1 - Пропорція територій ПЗФ в громаді	площа фактичних озеленених територій поділена на площу території громади.	Дані земельного кадастру, щорічно	Відповідно до значень індикатору ЦСР
I-15	Обсяг утворення небезпечних відходів	Обсяг утворення небезпечних відходів 1-3 класу небезпеки	Статистична звітність суб'єктів господарювання (форма 1-ТПВ)	Не більше, ніж за минулий звітний період, тон

10.11. Додаткова інформація щодо моніторингу довкілля

Перелік заходів із моніторингу не є вичерпним та може коригуватись відповідно до результатів щорічного моніторингу наслідків виконання ДДП. Основною ціллю зазначеного в цьому розділі моніторингу довкілля є охорона здоров'я людей, сталий розвиток місцевої громади, збереження та відновлення біологічних ресурсів території, що в свою чергу дозволить забезпечити життєві потреби майбутніх поколінь мешканців селищної ради.

Згідно ЗУ "Про стратегічну екологічну оцінку" ст.17 замовник СЕО у межах своєї компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх

усунення.

11. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)

Реалізація ДДП не несе транскордонних наслідків для довкілля.

12. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЦІЄЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ

Оцінка проводилась паралельно з підготовкою проекту «Внесення змін до генерального плану села Яблуниця, суміщеного з детальним планом території в межах розміщення земельної ділянки кадастровий номер 2611093001:16:004:0472 площею 0,1789 га, з метою зміни цільового призначення землі із земель для будівництва та обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд в землі для будівництва та обслуговування об'єктів рекреаційного призначення, з метою визначення містобудівних умов та обмежень по вул. Горішків в с. Яблуниця Надвірнянського району Івано-Франківської області», тому проведені в рамках СЕО консультації і виконаний аналіз буде використано для оптимізації ДДП з точки зору впливу на довкілля, у тому числі на здоров'я населення.

За підсумками СЕО були запропоновані заходи щодо покращення стану навколишнього природного середовища, серед яких в першу чергу зменшення негативного впливу планової діяльності на стан довкілля, а також можливих конфліктів з цілями екологічної політики, зазначеними в інших документах стратегічного характеру, були проаналізовані пояснювальну записку ДДП. Така оцінка дозволила сформулювати ряд пріоритетних заходів щодо попередження, скорочення або зниження передбачуваних наслідків негативного впливу на стан довкілля, у тому числі здоров'я населення. Запропоновано альтернативні варіанти розвитку території ДДП із заповіданням природних ландшафтів.

Таким чином, Поляницька громада повинна забезпечити реалізацію наступних заходів:

- в першу чергу, забезпечення заходів із моніторингу стану довкілля, зокрема щодо якості води та стану прибережно-захисних смуг річки Яблуниця;
- встановлення водоохоронних та прибережних захисних смуг, їх інтенсивне озеленення відповідно до вимог діючих санітарних норм і правил;
- забезпечити розроблення локальної схеми екомережі громади (вимоги ст. 11 Закону України „Про екологічну мережу”) згідно з Методичними рекомендаціями щодо розроблення регіональних та місцевих схем екомережі, затвердженими наказом Мінприроди від 13.11.2019 № 604;
- провести інвентаризацію зелених насаджень на території села зокрема і Поляницької громади загалом, згідно „Інструкції з інвентаризації зелених насаджень у населених пунктах”, затвердженою наказом Державного комітету з будівництва, архітектури та житлової площі України у 24.12.2001 № 226 (зі змінами);
- впровадження екологічних політик із збереження та збільшення біорізноманіття, що сприятимуть сталому розвитку громади
- впровадження системи моніторингу стану довкілля, інтегровану із системою містобудівного кадастру.